The Lithuanian Weekly
'LIETUVA'
Published every Friday at Chicago, Ill.
Subscription in United States, Canada and Mexiko $2.00 per year.
Subscription to Foreign countries..... $3.00 per year.
Advertising rates on application.
We execute all kinds of Job and Book Printing and Translating in all modern languages.
Adress all communications to
A. OLSZEWSKI, Publisher,
924 33-rd Street, Station 60, CHICAGO, ILL.

LIETUVA

Sanvaitinis Laikrasztis
'LIETUVA'
Išeina kas Pětnyčią, Chicago, Ill.
Prenumerata Suvien. Valstijose, Kanadoje ir Mexike ant metų $2.00.
Kitose Viešpatystėse " " $3.00.
Prenumerata turi buti iš viršaus apmokama.
Apgarsinimų prekės gaunamos per laiką.
"Lietuva" spaudina visokias Knygas, Konstitucijas ir visokius kitus drukus. Vertimus iš kitų kalbų atlieka kuogeriausiai.
Visuose reikaluose adresuokite teip:
A. OLSZEWSKIS,
924 33-rd Street, Station 60, CHICAGO, ILL.

Nr. 1 CHICAGO, ILL., PETNYCZIA, 6 d. Sausio (January.) 1905 m. Metas XIII
ENTERED AT THE CHICAGO, ILL. POST OFFICE AS SECOND CLASS MATTER.

Politiszkos žinios.

—o—

Karė Maskolijos su Japonija.

Tvirčiausia Maskolijos tvirtynė. Port Arthur, ginasi jau 11 mėnesių, bet dabar jau dienos jos suskaitytos. Skaitlių jos apginėjų iš pradžių padavinėjo ant 40000, bet ar ištikro Stoessel tiek kareivių turėjo, nežinia. Skaitlinės paremtos vien ant spėjimų, todėl nežinia, kaip toli jos skiriasi nuo teisybės. Dabar skaitlių maskoliškų kareivių paduoda ant 15000. Jeigu tas skaitlius teisingas, tai išpultų, kad per visą apgulimo laiką maskoliai nužudė didesnę dalį kareivių, taigi 25-000.

Užėmę fortą 203 metrų japoniečiai, teip sakant, apvaldė portą ir jų šuvių visi didesniejie maskoliški kariški laivai likosi paskandyti, liko tik maži torpėdiniai laiveliai ir torpėdų naikintojai, bet ir tiems porte buvo per karšta. Pasinaudodami iš tirštos miglos, tie mažesniejie laiveliai naujų metų dienoj bandė išplaukti iš porto ir tas, jeigu ne visiems, tai bent keliems pasisekė: 2 d. sausio šių metų, prasisklaidžius miglai, Čifu porte atsirado 4 maskoliški torpėdų gaudytojai: Skory, Strašny, Vlastny ir Serdity. Jie atgabeno maskoliškam konsuliui telegramą nuo Stoesselio apie tikrą padėjimą Port Arthure. Oficierai minėtų maskoliškų laivų šiuom kartu jau nesigiria, bet atvirai sako, jog japoniečių šuviai juos pasiekė porte ir todėl turėjo stengtiesi ištrukti prie progos ir keli laiveliai mat ištikro ištruko. Ištrukę sako, jog ant kelio japoniškų kariškų laivų niekur nepatiko. Tie maskoliški laiveliai norėjo iš Čifu porto tuojaus plaukti toliau į pietus, bandyti susijungti su maskoliška Baltiko laivyne, bet jų išplaukimą, matyt, pajuto dabojanti išėjimą japoniečiai ir keli jų torpėdiniai laivai pasirodė ant jurių priešais Čifu. Maskoliai su savo laivais turėjo pasilikti; jeigu neišplauks į 24 valandas, turės nusišarvuoti; kitaip paims juos neutrališkame porte japoniečiai, kaip pirma paėmė chiniškame porte vieną maskolišką torpėdų gaudytoją „Bezstrašnyj".

Prieš naujus metus subatoj japoniečiai paveržė kalvas Sung-tšu ir fortą F. Tokiu budu dabar visi, net viduriniai fortai ginanti rytinę Port Arthurą dalį yra jau japoniečių rankose; pradžioj pereitos sanvaitės jiems pateko Rihling kalvos. Verždami tas kalvas, japoniečiai nužudė tukstantį pašautų ir užmuštų kareivių. Gynimui Rihling kalvos forto maskolių buvo tik 500, jų didesnė dalis likosi užmuštų nuo expliozijos dinamito, su kuriuom japoniečiai išardė forto sienas; mažesnė dalis pasitraukė į kitus dar maskolių rankose esančius fortus. Japoniečiams čia pateko 43 kanuolės.

Kalvas Sungtšu jau maskoliai gynė silpnai ir prie veržimo japoniečiai, sulyginant, mažas turėjo nuotrotas. Gal but, kad maskoliai baigia amuniciją, todėl neturi su kuom šaudyti. Gynimui to porto buvo 300 kareivių. Expliozijos japoniečių po fortu nuvestų minų, 150 maskolių likosi užmuštų, 2 oficieru ir 160 kareivių išgelbėjo. Japoniečiams pateko visos buvusios forte kanuolės, bet jų skaitliaus japoniečiai nepagarsino.

Japoniškas admirolas Togo pagarsino, jog sumažina blokados rajoną aplink Port Arthurą ir dabar neutrališkų kraštų laivai galės plaukinėti su tavorais į portus Dalnyj ir New Chwangą, blokuojamas dar bus vien pats Port Arthur.

Veržiantis Port Arthurą japoniškas jenerolas Nogi atsiuntė į Tokio telegramą kuriame praneša, jog gavo laišką nuo ginančio tvirtynę jenerolo Stoesselio, kad jis nori pasiduoti. Jeigu teip, tai matyt ilgiau negali gintiesi. Pirma jis nuolatai garsino, jog kol turės kuom šaudyti ir bus tvirtynėj nors šimtas galinčių dar stoti į mušį kareirių, jis japoniečiams tvirtynės neatiduos. Jeigu dabar pats atsišaukė, užmanydams pasiduoti, tai turbut neturi kuom šaudyti.

Nogi, žinoma, ant Stoesselio užmanymo tuojaus sutiko ir prasidėjo tarybos terp speciališkų delegatų abiejų kariaujančių pusių. Laike tarybų pasiliovė šaudymas, 4 valandą po pietų, 2 d. sausio sutartis likosi padaryta, truko vien parašų viršininkų abiejų kariumenių. Maskoliai mažai palengvinimų išderėjo, turėjo priimti svarbiausias japoniečių išlygas.

Stoessel geidė, kad daleista but pasilikusiems dar maskoliškiems kareiviams grįžti į Maskoliją, bet japoniečiai ant to nesutiko, bent teip rašo angliški laikraščiai. Jeigu teip, tai apie 15000 maskoliškų kareivių turės eiti į japoniečių nelaisvę. Kaip sako, kareiviai tie turės atiduoti ginklus ir bus pergabenti į portą Dalny, jau seniai patekusį į japoniečių rankas, maskolių su dideliais kaštais parengtą.

Jenerolas Nogi apie norą pasidavimo maskolių pranešė tuojaus į Tokio, o ten admirolas Togo ir karės roda apdirbo išlygas, ant kokių gali priimti pasidavimą ir tas išlygas persiuntė jenerolui Nogi.

Pasiduodams, Stoessel abidvi kariumeni apsaugojo nuo kraujo praliejimo ir nuo nereikalingų skerdynių. Ant panedėlio japoniečiai buvo pasirengę prileisti šturmą prie citadelės ir paties miesto ir iš jų pusės viskas prie šturmo buvo parengta. Kadangi visi svarbesniejie fortai jau pirma pateko japoniečiams, tai veržimas miesto buvo palengvintas ir turėjo pasisekti. Žinodamas tą Stoessel, užmanymu pasiduoti, prašalino nereikalingą kraujo praliejimą.

Juo nesmagiau maskoliams, kad Port Arthurą atiduoda japoniečiams naujų metų dienoj. Teip svarbus laimėjimas japoniečių yra gera pranašysta ant šių metų. Nors karės roda ir karės ministerija Peterburge žino apie pasidavimą Port Arthuro, bet iki šiol valdžios laikraščiams uždraudė pagarsinti gautus telegramus apie pasidavimą tos neva nepergalimos tvirtynės. Teisybė, kad tvirtynė buvo druta ir jos paėmimas japoniečiams nemažai kaštavo, bet visgi ji jiems patenka.

Port Arthur jau antrą kartą patenka japoniečiams: 1894 metuose jie jį buvo atėmę nuo Chinų, bet susijungusios Europos galingiausios viešpatystės: Maskolija, Prancuzija ir Vokietija be karės privertė japoniečius pasitraukti. Paskui jį užėmė turinti neišpasakytai didelius žemės plotus su labai mažai žmonių Maskolija, o dabar jį nuo maskolių paėmė antru kartu japoniečiai.

Kokį įspudį padarys Maskolijoj žinia apie atidavimą Port Arthuro, nežinia. Be abejonės karės priešai reikalaus užbaigimo karės, tik nežinia, ar randas paklausys.

Prancuzijos laikraščiai, kol Europoj tikėjo, kad maskoliai įstengs palaikyti Port Arthurą ir atsigriebti, tylėjo, dabar, perkratinėdami atidavimą tos tvirtynės japoniečiams, šaukia, kad Europos viešpatystės įsikištų ir taikytų vedančius karę, kadangi mat jau netiki, kad maskoliai galėtų atsigriebti, o vėl juo daugiau pasieks maskolius nepasisekimų, juo labiau pakils Azijoj japoniečių įtekmė, o tas gali atsitikti tik sumažėjus įtekmei europiečių. Prancuzai bijosi teipposgi, kad užsitraukiant karei, Prancuzija netaptų į ją įtraukta.

Ką dabar veiks garsi Baltiko laivynė, plaukianti su dideliu triukšmu į Aziją? Į Port Arthurą ji prisigriebti negal, o Vladivostoko portas užšalo. Maskolija stengėsi nuo Holandijos išderėti kokį portą pietinėj Azijoj, bet nepasisekė: Holandija atsisakė duoti maskoliams kokį nors portą.

Garsus japoniški admirolai, išnaikinę maskolišką laivynę Azijoj, Togo ir Kamimura, atkako į Tokio. Gyventojai abudu priėmė labai karštai. Miestas norėjo ypač Togo apdovanoti, bet tas atsisakė priimti kokią nors dovaną, kadangi karė dar nepasibaigė ir dar nežinia, kas iš jos gali išpulti, todėl dovanoms dar neatėjo laikas.

Mandžurijoj nieko naujo neatsitiko ant karės lauko. Pasidavus Port Arthurui, atliks dabar 60000 kareivių jenerolo Nogi. Jais galima bus sudrutinti armiją stovinčią prieš Kuropatkiną. Gal teip žymiai sudrutinti Mandžurijoj, japoniečiai bandys vėl žengti pryšakin, bandys veržti Mugdeną. Ką jie ištikro darys, apie tai neužilgio isgirsime.

Isz Lietuvos.

—o—

Iš Vilniaus.

28 d. spalių atkako į Vilnių maskolius prigavėjas, kuris pasigarsino esąs grafu Soltikovu ir jieško urėdninkų į savo esančius Maskolijoj dvarus. Ant apgarsinimų atsišaukė keli reikalaujanti vietų vyrai ir netikram grafui sudėjo reikalaujamą kauciją. Vilniuje jis likosi suareštuotas, o pirma panašius šposus dirbo Kaune. Pravardės savo jis nenori pasakyti, bet Kauno policija tvirtina, jog jis yra sunus uriadninko Kuznecovo.

Iš Vilniaus likosi išsiųsti ant karės lauko daktarai: Vaškevičia, Kozicki, Liubarski, bet kaip sako, siunčia juos į Aziją tik tuom tarpu užvaduoti apsirgusius ten daktarus.

Laikraštis „Novoje Vremia" rašo, jog arkliai pirkti artilerijai laikomi ant priemiesčio Lukiškių ant lauko, be pašaro baduoja. Kaip sako, jau 30 rando pirktų arklių pastipo. Tokia visame tvarka caro valdomoj Maskolijoj! Pinigai apversti ant pirkimo arklių juk lupte išlupti nuo gyventojų.

9 d. gruodžio Vilniaus vyskupas Roop įšventino į kunigus keturis klierikus, baigusius mokslą Vilniaus dvasiškoj katalikiškoj seminarijoj.

Vidaus ministeris, ant prašymo vyskupo Roopo, daleido į Vilniaus dvasišką seminariją priimti 14 klierikų virš paprasto skaitliaus.

Nuo 12 d. gruodžio, namuose buvusio pranciškonų kliošturiaus likosi parengta darbo beržė ir nakvynės namai moterims darbininkėms.

Ant padavadijimo Vilniaus miesto rodos, turi but iškirsti visi didesni medžiai miesto giraitėj ant priemiesčio Autokoliaus, o vienog iš tos giraitės nesunku buvo padaryti gražų parką pigiais kaštais. Mieste yra labai mažai sodų, kur žmonės gali rasti šviežesnį orą, todėl Vilnius priguli prie nesveikiausių didelių miestų.

Iš Vilniaus gubernijos.

3 d. gruodžio, kaime Grybiškiuose, Rudominos valščiuje, trįs jauni vaikinai užpuolė ant namų ukininko Adomo Tobero, primušė jį ir surišo. Paskui surišo ukininko pačią ir darbininką. Suraišioję namiškius, sudaužė skrynią ir iš jos išėmė 600 rubl. ir pagriebę dar dvivamzdį karabiną, išsinešdino.

Iš Trakų, Vilniaus gub.

Maskvos archeologiška draugystė (ji užsiima tik moksliškais darbais) ant atėinančio susirinkimo nusprendė apsvarstinėti 30 klausymų apie senoviškas lietuviškas liekanas. Apart to ji nutarė surasti reikalingus pinigus ant apsaugojimo griuvėsių garsaus Keistučio zamko Trakuose nuo visiško sugriuvimo.

Iš Minsko.

Į Minską atkako caras išleisti ant karės lauko sušauktus po ginklu kareivius. Atkakus carui ant geležinkelio stacijos, atsitiko expliozija, matyt tyčia ant pasveikinimo caro priešų parengta. Valdžios laikraščiams uždraudė apie tą expliozinją ką nors rašyti.

Iš Dinaburgo, Vitebsko g.

19 d. lapkričio, į kromelį žydo Kvasniko atgabeno silkių bačką. Kadangi buvo turgaus diena, tai susirinkę kaimiečiai pasiulė pagelbą prie įnešimo bačkos į kromelį ir ant syk pakėlė bačką, metė ant žemės ir sudaužė. Paskui minios kaimiečių renkančių silkes pradėjo šaukti: muškite žydus! Butų be abejonės pradėję mušti, bet subėgo policistai ir šeip teip kaimiečius suvaldė.

Šių metų rudenyj, Vitebsko žemdirbių Dr-tė parengs Dinaburge žemdirbystės parodą, kurioje galės dalyvauti žemdirbiai Lietuvos, Latvijos ir Baltgudijos.

Iš Baltstogės, Garteno gb.

Pradžioj metų Baltstogėj likosi nudurtas valdžių šnipukas Grodzenski. Policija suareštavo 5 ypatas ir laikė jas iki šiol kalėjime. Dabar atsibuvo jų prova prie uždarytų durų. Sudas išklausinėjo 86 liudininkus ir visus policijos apskųstus rado nekaltais ir juos paleido. Nekalti žmonės per pusę metų, vien dėl policijos kvailumo, sėdėjo kalėjime.

Iš Garteno.

Bėgiojimai garlaivių ant Nemuno augščiau Garteno pasiliovė nuo 29 d. lapkričio, o ant ežero Lepelio nuo 1 d. gruodžio šių metų.

Lietuviškas grafas carbernis.

Atkakęs su Vilniaus daktarais Raudonojo Kryžiaus draugystės ant karės lauko grafas Alfredas Tiškevičia iš Biržių, Kauno gubernijoj, kaipo liuosnoris eilinis kareivis pastojo į artileriją ir dalyvavo mušyje po Liaojangu, paskui jį pakėlė į unterofičierus ir apdovanojo kryžium Švento Jurgio. Mat lietuviškas grafas kariauja už caro garbę, o iš Lietuvos lupa vien pinigus, kuriuos paskui užrubežiuose išmeta.

Iš Zarasų, Kauno gub.

Ukininkas kaimo Žalia Lanka, Zarasų pavietyj, Stankevičia, priveisė medžių ant 5 desiatinų pieskynų ir ant nenaudingų pirma plotų padarė gražią girią. Tas atsitikimas nepriguli prie paprastų, kadangi Lietuvos ukininkai mėgsta be apsirokavimo naikinti jiems prigulinčias girias, bet ne jas veisti. Už tokį darbą Vilniaus girių apsaugojimo komitetas pripažino Stankevičiai dovaną 300 rubl.

Iš Vilkmergės, Kauno gb.

Pašaukti po ginklu rezervistai Vilkmergėj bandė kelti maišatį: sudaužė kelias rando degtinės pardavinyčias ir iš jų paėmė degtinę. Rengėsi daužyti žydų kromelius, bet policija su kariumenės pagelba nedaleido. Įstabiu čia pasirodo, kad rezervistai, vietoj kreipti savo piktumą prieš kaltas caro valdzias, tankiausiai kreipia prieš teip jau caro valdžių prispaustus žydus.

Nuo prusų parubežių.

Kaip paduoda Tilžės „Nauja Lietuviška Ceitunga", jauni vyrai iš Maskoliškosios Lietuvos vis dar pulkais bėga per rubežių, daugiausiai perbėga per rubežių ties Šilgaliais, nuo čia važiuoja į Stalupėnus, o jau nuo čia į portus, iš kur keliauja į užmarius.

Prusiškas arklių prekėjas Paulatis, gyvenantis netoli Smalininkų, maskoliškoj pusėj pirko du arkliu ir už kiekvieną užmokėjo po 190 r. Tulas žemaitis apsiėmė tuodu arkliu pergabenti į Prusų pusę, bet bevedant, pajuto maskoliški rubežiaus sargai ir abudu arkliu atėmė, nes dabar uždrausta iš Maskolijos gabenti arklius į užrubežius.

Da apie cenzuruojamuosius laikraščius.

Rašydamas apie cenzuruojamuosius lietuviškus laikraščius (žr. „Lietuvos" Nr. 47), aš terp kito ko teip atsiliepiau apie „Vilniaus Žinias", kurios pradėjo eiti nuo 14(1) gruodžio: „"Vilniaus Žinių" turinys.... bus labai margas: čia bus ir visai geri dalykėliai, ir teip nė šionė to, ir niekam netikę, caro valdžios ir kunigų dvasioje ...." Panašiai atsiliepė apie šitą laikraštį ir „Vienybė Lietuvninkų" (žr. Nr47), ypatingai nurodydama, kad jų išleistoju yra toks žmogus, kaip Petras Vileišis. Bet vienas P. Vileišis anaiptol neįstengs išleisti dienraščio — jam reikalingi pagelbininkai; kasdieniniam laikraščiui reikia daug spėkų, o iš kur jas paimti? Reikia kreipties prie kunigų ir su jais susidėti, bet jie rupinasi savo laikrastį ir savo spaustuvę įkurti; tokiu budu lieka lietuviai pirmeiviai, ir su jais jis pradėjo tarties. Ilgai tarėsi, nenorėjo pasiduoti, bet, pagaliaus, sutiko visą redakciją atiduoti į jų rankas; dargi jis pats negalės talpinti be redakcijos sutikimo savo straipsnių. Tokiu budu nuo „Vilniaus Žinių" dabar daugiau galime laukti, negu buvome laukę.

Augščiau paminėjau, kad kunigai rupinasi savo laikraštį įsteigti. Pirmiausia jie buvo norėję išleisti nedėlraštį „Šaltinį", ir kanauninkas Prapuolenis buvo padavęs, kaipo išleistojas, prašymą; redaktorium buvo pažymėtas Peterburgo akademijos profesorius kun. Dambrackas. Bet Dambrauckas kiek seniau buvo nusižengęs caro valdžiai ir užtai šitas laikraštis tapo neleistas. Dabar kunigai padavė antrą prašymą.

Peterburgo „Lietuvių Laikraštis" jau pasirodė. Jo turinys vis tik geresnis, negu buvo manyta, norint yra matoma kunigų dvasia. Jo cenzoriu yra buvusis lietuvių „bičiulis" Volteris, kuris jau dabar slėgia redakciją ir kabinasi prie kiekvieno žodžio, rupinasi, kad viskas butų parašyta aiškiai, kad „terp eilučių" negalima butų ko išskaityti.

V. Kapsukas.

Iš Prusų Lietuvos.

5 d. gruodžio 5 žvejų valtys iš Gilgės ir Tovės išplaukė ant marių ir užšalo, paskui ledai jas toliau nuvarė. Užtiko jas Klaipėdos garlaivys „Richard" ir suteikė maisto ir žvejai laimingai namon sugrįžo. Netoli Rositės apvirto žvejų valtis. Prie to 2 žvejai nuskendo, o trįs išgelbėjo.

Karaliaučiaus porte, ant garlaivio „Nelusko" užtroško nuo smalkių trįs jurininkai: du lietuviai: Urbšaitis ir Jurgis Geležius ir vokietis Schlafhorst.

3 d. gruodžio už javus mokėjo Klaipėdoj: už šėpelį kviečių 6.25—6.50 Mk., rugių 5.25—5.50 Mk., miežių 4.25—4.50 Mk., avižų 3.05—3.30 Mk., žirnių 7.50—8.00 Mk., bulvių 1.60—2.00 Mk. Už centnerį (100 svarų) šiaudų 1.60—1.80 Mk., šieno 2.70—3.00 Mk. Už svarą sviesto 1.00—1.10 Mk. Už kapą kiaušinių 3.40 Mk.

Tilžėj mokėjo: už 100 kyliogramų kviečių 14.50–16.25 M., rugių 12.10—13.40 Mk., miežių 11.90—14.25 Mk., avižų 11.60—12.80 Mark., bulvių 5.75 Mk.

Naujas vėjas paputė.

Jau senesniuose savo straipsniuose aš esu pažymėjęs, kad, užėjus ant vidaus dalykų ministerio sosto Sviatopolk Mirskiui, truputį kitoniškas vėjas paputė. Teip, Sviatopolk Mirsky — tai ne Plėhvė. Tas buvo status, biaurus, kaip pasiutęs šuo. Jis stačiai plėšė žmones, kankino, plakė „nagaikomis" ir rykštėmis, korė. Tai buvo jo amatas ir, kaipo geras amatininkas, jis nežiurėjo, ką apie jį žmonės pasakys. Jis nesudrebėjęs, įtaisė Kišinevo ir Gomelio skerdynę, pakorė Lekertą, Balmašovą ir daugelį kitų, leido nežmoniškai mėsinėti sukilusius Poltavos ir Charkovo gubernijos žmones, žaginti jų moteris; jis išplėšė paskutines finų tiesas, apiplėšė armenų bažnyčias; jis nepaisė į įrankius: jam viskas buvo galimu, visi keliai adari. Kitas dalykas Sviatopolk Mirsky. Tai niekuo ypatingu neatsižymis žmogelis, už ausų augštyn iškeltas. Ir vidaus dalykų ministeriu tapęs, jis anaiptol negalėjo eiti savo pirmtakuno keliais — tam jis permažai gabumo turi. Bet dabar jau toks yra laikas, teip išbujojęs visur nepasikakinimas, o revoliucijinis judėjimas teip užaugęs, kad vidaus dalykų ministeris negali sėdėti rankas sudėjęs ir laukti, kas bus; jis turi veikti, bet kokiu budu veikti?

Jau augščiau męs sakėme, kad varyti toliau Plėhvės politiką Sviatopolk Mirski yra persilpnas, užtai jis išsirinko kitokią politiką — lapės kelius, veidmainių politiką. Ir šitie keliai jau seniai yra išmėginti caro valdžios; tai, pagaliaus, yra paprastas daiktas, kad viena ranka ji neva ką duoda, o kita da labiau smaugia. Tokiais keliais nuėjo ir Sviatopolk Mirski: jis sugrąžina iš ištrėmimo kelioliką „nedaug prasikaltusių" inteligentų, bet visai užmiršta apie tukstančius ištremtų, gyvais kalėjimuose palaidotų, prirakintų prie karų revoliucijonierių; jis kalba apie žmonių gerovę, bet savo kelių kasdien da labiau stumia juos į vargus, spaudžia iš jų paskutinį skatiką karės reikalams, palieka vaikus be tėvų, tėvus be vaikų — tukstančiais gabena žmones į tą besotę karę; apie jos pertraukimą anaiptol nekalba Mirsky, — priešingai, jis sako, kad maskoliams jivos dabar teprasidėjusi! Jisai už spaudos laisvę ir teip už didesnę laisvę, bet.... tik iki žinomo laipsnio, ir jau dabar keli maskoliški laikraščiai už „perdidelį" savo laisvumą užsitraukė ant savęs bausmę (paveizdan: „Naša Žizn", „Pravo"); jisai už davimą žydams tiesų, tiktai ne visų, kad jie kartais maskolių nepralenktų; jisai, apskritai imant, už reformas, tik tos reformos tegalima pamažu, koja už kojos įvykdinti, o ne teip, kaip kaikurie karštuoliai nori, tuoj, staiga. .... Žodžiu, naujasis ministeris toliau pusiaukelės nenueina, neišdrįsta nė pajudinti to, kas yra visų tų Maskolijos viešpatystės negerumų pamatu — neaprybuotos caro valdžios.

Terp kitų gražių žodelių Sviatopolk Mirsky, turbut, nė nesuprazdamas gerai savo žodžių, prasitarė apie tai, kad jis klausysiąs visuomenės balso (dovierije k obščestvu). Kaip jis klauso to visuomenės balso, man rodos, apie tai nereikia nė rašyt — iš to, kas augščiau yra apie jo politiką rašyta, manding, jau turi buti aišku skaitytojams. Teprimįsiu čia tik tai, kaip jis klauso to visuomenės balso karės klausime. Juk šitos karės visoj Maskolijos viešpatystėj beveik nieks nenori, kiekvienas, kas tik turi savo galvoj nors truputį sveikų smegenų, mato jos pragaištį, tik bijo drąsiai, atvirai tai pasakyti, vienog po senovės visiškai nepaiso ant to caro valdžia. O štai susipratę darbininkai, kaip Varšavoj, Lodžiuj ir kitose plačios Maskolijos viešpatystės vietose, susirinkę ant gatvių atvirai protestuoja prieš karę, eina, iškėlę raudonas vėlavas ir šaukia: „šalin karė!", bet tą žmonių balsą po senovės nuslopina policijos kardai, kazokų kančiai ir kareivių šuviai. Užtai susipratę darbininkai ir jų reikalų apginėjai netiki tokiems saldiems ministerio žodeliams ir po senovės šaukia visus į kovą. Tik kaikurie liberalai, išgirdę tokius ministerio žodžius, tuoj sučiulbo, kad jau „pavasaris aušta"; pasipylė iš jų pusės įvairus linkėjimai naujamjam ministeriui, pasveikinimai. Pirmutinėj vietoj čia pasirodė Maskolijos žemiečiai (zemstvos) ir miestų rodos (dumos). Terp išreiškusių savo linkėjimus bajorų męs randame ir Šiaulių, Raseinių ir Telšių pavietų bajorus (Kauno gub.): 21 Šiaulių pavieto bajoras nusiuntė Mirskiui 19 lapkričio telegramą, pabrieždami tą jo išsitarimą, kad klausysiąs visuomenės balso, ir prašydami įvesti pas juos tokius pat žemiečius, kaip yra pačioj Maskolijoj; panašią telegramą nusiuntė 24 lapričio ir Telšių pav. bajorai, o 33 Raseinių pav. bajorai da pridurė porą žodžių apie tiesų sulyginimą. Tokiu budu Lietuvos bajorų „liberalizmas", pasirodo, tol užpakalyj stovi už Maskolijos. Tarp Maskolijos liberalų atsirado ir toki, kaip jau aiškiai [illegible] sterio politiką. Štai Temnikove (Tambovo gub.) bajorų vadovas Novosilcev primena savo kalboj žemiečių susirinkime, kad ir seniau jie girdėjo nuo ministerių panašias kalbas, bet tos kalbos liko tuščiais žodžiais; lauksime, sako jis, kad po žodžių eitų darbai, kad, pagalaus, pasibaigtų valdžios sauvalė. Panašiai priėmė tuos Sviatopolko žodžius ir keletas kitų žemiečių pavietų (paveizdan: Balaševo, Sumos); panašiai priėmė juos ir kaikurie pirmeiviai laikraščiai, kaip antai: „Naša Žizn", „Pravo", „Russkija Viedomosti" etc. Tie laikraščiai pradėjo dabar labai drąsiai nurodinėti absoliutiškos caro valdžios ydas, užsipuldinėti ant policijos sauvalės, reikalauti spaudos laisvės; šiokias tokias spragas pradėjo pažymėti savo skiltyse net ir patįs atžagareiviai laikraščiai, net ir toki kaip „Novoje Vremia", „Vilensky Viestnik", „Varšavsky Dnevnik".... Žodžiu, caro „nagaikos" viešpatystėje pavasariu pakvipo ir ir juo tolyn, tuo labyn pučia pavasario vėjalis. Sviatopolk Mirsky, ištardamas tuos žodžius, anaiptol nemanė, kad tokios jų pasekmės gali buti; jis norėjo teip sau kokį žodelį pasakyti, paliuosuot vieną, kitą, o dabar kas išėjo. Jau net Pobiedonoscev ir kiti atkakliejie sosto rėmėjai ant jo supyko, ir jis, nabagas, nežino, kaip dabar elgties: konstituciją duoti jis bijosi; jeigu jis ir numestų kokį kaulą liberalams, tai revoliucijonieriai anaiptol nenutiltų ir da labiau prispirtų valdžią; o duoti tokią konstituciją, kuri ir tuos elementus pakakintų, tai perbaisus daiktas — nabagas, tas Mirsky.

Ypatingai jis tokiu nabagu pasirodė atidėdamas iki sausio mėnesio tą žemiečių suvažiavimą Peterburge, kurį jis pats buvo pakvietęs ant 19 (6) lapkričio, — apie šitą suvažiavimą jau yra rašyta

„Lietuvos" Nr48. Pakvietė jis žemiečių suvažiavimą, bet išgirdo, kad jie ten susivažiavę rengiasi stačiai konstitucijos reikalauti. Išsigando, nabagas. Tuoj tapo uždrausta cenzuruojamiemsiems laikraščiams padavinėti iš to suvažiavimo kokias žinias, o, pagaliaus, ir pats suvažiavimas tapo atidėtas — tai tokia Sviatopolk Mirskio spaudos laisvė ir teip jis įtiki visuomenės balsui!

Bet žemiečiai šį kartą pasirodė vyrais: nepaisydami į vyresnybės uždraudimą, jie vis tik atliko tą suvažiavimą. Jame dalyvavo išviso 104 žmonės — 32 gubernijų žemiečių valdybų pirmsėdžiai (išviso jų yra 34). Jie tarėsi 19 (6), 20 (7) ir 21 (8) lapkričio ir, pagaliaus, visi (be dviejų, kuriuodu atsisakė balsuoti) priėmė rezoliucijas, kurios paduoda konstitucijos pamatus; jie konstatuoja faktą, kad neaprybuota caro valdžia jau atgyveno savo dienas ir reikalauja žodžio, spaudos ir sąžinės laisvės, draugovių ir susirinkimų laisvės, ypatos ir privatiškų gyvenimų neprisilytėtinumo; kadangi didžiausias Maskolijos gyventojų skaitlius — tai ukininkai, suvažiavimas reikalauja, kad jų tiesos butų sulygintos su kitų luomų; pagaliaus, suvažiavimas reikalauja, kad butų įstatymai leidžiami žmonių atstovų, kad jų butų paskirstomi viešpatystės įėjimai ir išleidimai ir kad jie prižiurėtų administracijos žingsnius. Paskui suvažiavimas išrinko iš savo tarpo 5 žmones ir pavedė jiems pranešti carui tuos nutarimus.

Didelis trukšmas pakilo visoj Maskolijos viešpatystėj dėl šitų žemiečių nutarimų; gandas apie juos tuoj nulėkė į tolymiausius užkampius. Iš įvairių miestų pasipylė pasveikinimai ir linkėjimai tam žemiečių suvažiavimui: 119 Maskolijos universiteto profesorių galybes [illegible] pagelbininkų, atsiuntė suvažiavimui panašius į jo savo nutarimus; teip-pat atsiunčia suvažiavimui savo pasergėjimą Maskvos advokatai; jie pabrėžia, kad butų reikalaujamas visuotinas, lygus, tiesus, slaptas balsavimas; tiktai tuomet, sako jie, tegali įvykti žmonių valdžia, tiktai tuomet tegali buti apsergėta ta laisvė, apie kurią kalba suvažiavimas; be to, jie pabrėžia, kad yra butinai reikalinga reikalauti atliuosavimo visų politiškųjų „prasikaltėlių". Panašios rezoliucijos atėjo ir iš įvairių augštųjų mokyklų nuo studentų. Tik jie daug aiškiau ir smarkiau stato savo reikalavimus, terp kito ko pabrėžia, kad kuo veikiausia butų pertraukta karė ir kad butų suteiktos ir moterims lygios su vyrais tiesos.... Žodžiu, Maskolijos viešpatystėje dabar prasideda labai rimtas judėjimas. Valanda labai svarbi.

V. Kapsukas.

Isz Amerikos.

Nelaime del nemokejimo angliszkai.

GUTHRIE, OKL. Neseniai iš Vokietijos atkakęs su pačia ir vaikais vokietis Wilhelm Schultz apsigyveno netoli nuo čia ant farmos. Prieš Kalėdas vyras nuėjo į miestą pirkti kerosino, bet ne mokėjo susikalbėti, kromo savininkas, nesuprasdams gerai, ko farmeris reikalauja, vietoj kerosino, davė gazolinos. Kučios vakare farmerio moteris į liampą pripylė tos pirktos gazolinos, o vyras liampą uždegė ir pagimdė expliozinją, kurios vyras mirtinai likosi apdegintas, o moteris ir trejatas vaikų su visu sudegė.

Kareiviai maisztininkai.

NEW YORK. 75 artilerijos kareiviai ir Tutten Forto, atėję į miestą, pasigėrė ir pakėlė maištus: su nuogais durtuvais užpuolė jie ant vieno hotelio ir išvaikė visus jame apsistojusius svečius. Ant suvaldymo maištininkų forto komendantas, vietoj ateiti pats, atsiuntė sergeantą. Girti kareiviai nenorėjo pasiduoti, bet su policistų pagelba pasisekė juos suvaldyti ir didesnę dalį girtų Amerikos garbės apginėjų nugabeno į forto areštą.

Žmogžudyste.

NEW YORK. Ant Riverside Drive, ant suolo parko sargas rado pusgyvę apie 27 metų merginą. Bevežant į ligonbutį, ji pasimirė. Pasirodė, jog minėta mergina likosi nužudyta, kadangi jos nugarkaulis buvo nulaužtas. Liudininkai užtikrina, jog tojė mergina vakare su dviem vyrais ir moteriške buvo vienoje restauracijoje ir buk ten vienas iš vyriškių sudavė jai per veidą. Dabar policija ieško anų vyriškių.

Nesiskubina kovon už tevyne.

HAMMOND, IND. Čianykščiai maskoliai apturėjo karštus atsišaukimus valdžios iš Peterburgo, skatinančius juos, jei myli savo tėvynę, pagrįžti ir kovoti už viešpatystę su Japonais. Jiems rodijama kreiptis prie maskoliško konsuliaus Chicagoje, per kurį jie gausę reikalingus kelionei kaštus. Bet lyg šiol nepasirodė nė vienas norintis už batiušką kovoti.

Maskoliszki ateiviai.

PHILADELPHIA, PA. Atkako čia iš Europos garlaivys „Merion" ir atgabeno 705 pasažierius trečios kliasos; tame skaitliuje buvo 550 maskoliškų išeivių, jaunų vyrų, matyt pabėgusių iš kariumenės, nenorinčių eiti į karę už caro reikalus. Porto ateivių užveizda iš tų pabėgėlių sulaikė net 125.

Rykszties atmestos.

NEW YORK. Tuli mokyklų viršininkai New Yorke atsišaukė į mokyklų užveizdą su reikalavimu įvedimo rykščių ant įkvėpimo doros ir mokslo mokintiniams. Mokyklų užveida vienog, 22 balsais, prieš 15, atmetė tą persenusį, viduramžinį įnagį įkvėpimo proto ir doros mokintiniams. Kartais rykštės, kaipo pataisymo įnagis, gali but reikalingos ne tik mokinamiems vaikams, bet ir jų mokintojams.

Pakvaiszes brolis.

ST. LOUIS, MO. Čia netikėtai vienas italijonas darbininkas įgavo proto sumaišymą ir su peiliu šoko ant drauge gyvenančių dviejų savo brolių. Kol atbėgo policistai ir išlaužė gyvenimo duris, beprotis vienam iš savo brolių su peiliu perpiovė kaklą. Pamatęs policistus, beprotis ir ant jų šoko su kruvinu peiliu, bet vienas policistas taikiu šuviu paguldė jį ant grindų. Sunkiai sužeistą brolį nugabeno į ligonbutį, bet nežinia, ar galima bus jį išgydyti. Policisto peršauto bepročio ne reikėjo jau nė į ligonbutį gabenti, jis nuo pašovimo pasimirė.

Degina medviline.

FORT GAINES, GA. Medvilnės plantatoriai ir prekėjai Clay pavieto susirinko čia ir nutarė, ant palaikymo augštų prekių, sudeginti 2 milijonu balių medvilnės ir tuojaus pradėjo daryti tą, ką nutarė.

Nepasiseke pabegti.

BIRMINGHAM, ALA. Kastynėse Tennesee Coal Co. dirbo 130 nusidėjelių iš vietinio kalėjimo. Vežant juos atgal, ant palengvinimo pabėgimo, jie pagimdė dinamito expliozinją, bet pabėgti ne pasisekė. Expliozijos vienas negras likosi užmuštas, o daug tapo sužeistų.

Pojurinis tunelis.

BOSTON, MASS. Likosi čia atidarytas padirbtas po jurių dugnu tunelis jungiantis Bostoną su East Bostonu. Padirbimas tunelio kaštavo 3 milijonus dol.

Plaucziu ligos.

NEW YORK. Šitame mieste siaučia smarkiai plaučių ligos. Pereitą sanvaitę nuo plaučių uždegimo pasimirė 300 žmonių. Skaitlių džiova sergančių mieste sveikatos užveizda paduoda ant 28000 ypatų.

Inszalo žvejai.

ST. JOHNS, NEWFOUNDLAND. Daug žvejų laivų, grįžtančių su silkėms į portą, dėl užstojusių didelių šalčių, ant jurių įšalo ir ne gali pasikrutinti. Iš porto išsiuntė garlaivį išliuosuoti žvejus iš ledo, bet nežinia, ar pasiseks.

Amerikos biudžeto nepriteklius.

Šiuose metuose iždas Suvienytų Valstijų turėjo 22 milijonu doliarių nepritekliaus. Įplaukimai iš muitų ant 9 milijonų doliarių šįmet buvo mažesni negu pernai; išleidimai rando už tai buvo didesni negu pernai.

Besivaržymas uredu.

DENVER, COL. Tąsynės už urėdus po rinkimų dar nepasibaigė štete Colorado. Sudas panaikino balsus dviejuose distriktuose, kuriuose republikonai gavo mažai balsų ir per tai du republikoniški senatoriai pateko į šteto senatą. Neišrinktaš garsus gubernatorius Peabady nenori atiduoti urėdo naujai išrinktam demokratui Adamsui. Tas pareikalavo peržiurėjimo visų balsų ir sudas sutiko. Bet republikonai galėjo demokratų balsus sunaikinti. Keli balsavimų prižiurėtojai likosi suareštuoti.

Reikalauja rykszczių.

WASHINGTON, D. C. Augščiausio sudo districto Columbia sanariai išreiškė nuomonę, jog reikia įvesti rykštes ant pataisymo nusidėjėlių. Sudo sanariai mano, jog vyrui mušančiam savo pačią reiktų įkrėsti 25 rykštes; rykštės esančios reikalingos ir vaikams mėgstantiems vogti. Iš tikro vienog bausmės, rykštės doriškai žmonių ne pakelia. Antai vidurinių amžių gadynėj rykštės ir kankinimai nusidėjėlių buvo net per daug vartojami, o vienog doriškai žmonės stovėjo labai žemai, daug žemiau negu dabar; žemai doriškai stovėjo ir tie, kurių rankose buvo rykštės. Rykštes ir kankinimus ant pataisymo vartoja Chinuose, o vienog ten žmonės doriškai stovi žemiau negu kituose kraštuose.

Vetros.

Pereito utarninko dieną ant didelių Amerikos plotų siautė sniego darganos ir vėtros, kurios, kaip apskaito, pridirbo blėdies net ant 15 milijonų doliarių. Siautė vėtros ant ežerų ir Atlantiko pakrantėse, kur daug laivų likosi dručiai pagadytų, kelis vėjas užmetė ant uolų, arba priplakė prie kranto.

Gaisrai.

GENESEO, N. Y. Ant Conesus Lake sudegė namai Charleso McMillan. Ugnyje pražuvo ir trįs ypatos.

COUNCIL BLUFFS, IA. Sudegė čia krautuvės Fuller & Johnson Shugart Co. Blėdį gaisro padarytą skaito ant 150000 dol.

ESTHERVILLE, IOWA. Siautė čia gaisras, kuris išnaikino čielą namų bloką su pardavinyčioms. Blėdį gaisro padarytą skaito ant 150000 dol.

LITTLE ROCK, ARK. Sudegė čia Cunninghamo oblinyčios. Blėdį gaisro padarytą skaito ant 150000 dol.

ANN ARBOR, MICH. Sudegė čia augštesnių mokslų mokykla. Blėdį gaisro padarytą skaito ant $150-000.

Expliozijos.

NEW YORK. Chelsia Jutos dirbtuvėse Brooklyne atsitiko expliozija. Mašinistas likosi ant vietos užmuštas, jo pagelbininkas mirtinai užgautas. Dirbtuvėse dirbo 1500 merginų. Besigelbint, daug jų likosi sužeistų.

HARTFORD CITY, IND. Gazo dirbtuvėse Crescent Gas Co. atsitiko expliozija, kurios vienas darbininkas likosi ant vietos užmuštas, o penki sunkiai sužeisti, vienas yra sužeistas mirtinai.

CHERULIS, WASH. Netoli nuo čia, Wulwille, Wash., lentų piovinyčiose Neville expliodavo ant syk keturi gariniai katilai. Expliozijos keturi darbininkai likosi užmušti, o vienas mirtinai užgautas.

Nelaimes ant geležinkeliu.

ORIZONA, MANITOBA. Iššoko iš rėlių trukis su snieginiu plugų. Prie to viena ypata likosi užmušta, o 12 tapo sužeistų.

OKLAHOMA CITY, OKLA. Ant Chicago, Rock Island and Pacific geležinkelio susimušė pasažierinis trukis su tavoriniu. Prie to trukio vedėjas likosi užmuštas, o pečkurys ir tulas pasažierių skaitlius likosi sužeistų.

MINNEAPOLIS, MIN. Ant elektriško karo, važiuojant skersai geležinkelio rėlių, užbėgo lokomotyva ir karą sudaužė. Prie to viena ypata likosi užmušta, o 9 sunkiai sužeistos.

FORT MAYNE, IND. Netoli nuo čia susimušė du trukiai ir iš dalies susidaužė. Prie to vieno trukio vedėjas likosi užmuštas, o apie dešimtis ypatų likosi sunkiai sužeistų.

Isz darbo lauko.

¶ NEW YORKE atsibuvo metinis suvažiavimas Amerikoniškos Civiliškos Federacijos. Yra tai organizacija turinti už mierį „sutaikyti kapitalą su darbu;" uždėtoju jos ir pirmsėdžiu buvo pasimiręs senatorius Marcus A. Hanna iš Ohio. Delegatais ant konvencijos buvo vieni milijonieriai kapitalistai; buvo teipgi pora darbininkiškų vadovų: Gompers, Mitchell ir pora ypatų augštenėsės dvasiškijos. Pirmsedžiu į vietą mirusio Hannos likosi išrinktas garsus demokratiškas politikierius ir milijonierius Augustas Belmont iš New Yorko. Ant susirinkimo buvo skaitytas laiškas A. Carnegie'o, rodijantis pabrikantams laike štraikų nesiskubinti su priėmimu skebų, bet geriaus palaukti, kol štraikieriai išbadės ir patys prie darbo sugrįš. Likosi užgirta suvienyti organizaciją su panašiomis organizacijomis esančiomis užrubežiuose.

¶ DAYTON, OH. Persergsčiu lietuvius, kad čia ne keliautų darbo ieškodami. Manę čia kompanija parsigabeno savo kaštais, aš čia tik vienas lietuvis, kiti visi anglijonai. Visi kiti sugrįžo atgal, kadangi kompanijos tarnai skriaudžia darbininkus, niekad pilnai neišmoka prigulinčių algų. Lietuvių visai čia negirdėt, prię karų dirbimo mažai yra ir anglijonų, dirba beveik vieni slovakai ir kompanija, ką nori, tą su jais daro. Tegul todėl lietuviai čia ne keliauja, kad ne patektų į kompanijos kilpas.

J. Kuidošius.

¶ Ant sienų plieno pabriko Indiana Harbor'e yra iškabinta šitokis apgarsinimas: „Nuo Naujų Metų laikysimėsi principo „atviras darbas." Reikalaujame 300 darbininkų, iš kurių nė viens negali buti unistu. Mokestis paeis nuo gabumo darbininko. Su kožnu, kas atsišauks, derėsimėsi skyrium. Rugpiučio mėn. pasitraukė nuo darbo 300 unistų, kompanijai nesutinkant pakelti jiems mokestį.

¶ CHICAGO, ILL. Darbininkai plieno dirbtuvių sutiko dirbti už mažesnes algas, sutiko dirbti po 12 val. ant dienos. Šėnių departamente numažino algas ant 12—16% ir iš 600 pirma dirbusių darbininkų prašalino 200. Kituose departamentuose algas numažino dar labiau, daugiausiai uždirbantiems darbininkams numažino užmokesnį ant pusės to, ką jie pirma gaudavo.

¶ YOUNGSTOWN, O. Štraikas darbininkų pabrikuose American Steel Hoop Co. Youngstowne ir Girarde, kaip girdėt, neužilgo pasibaigs. Štraikieriai dabar apdirbinėja išlygas, kurias paduos kompanijai ant užtvirtinimo mokestinės skalės. I. W. Janks, kompanijos pirmsėdis, pribus į Youngstowną ant tarybų, bet kaip išsitarė, jis taikysis tik tąsyk, jeigu organizacija atšauks štraiką.

¶ BLANDBURG, PA. Darbai čianykščiose anglių kastynėse eina labai silpnai. Dirba po keturias ir trįs dienas ant sanvaitės, retai kada išdirba pilną sanvaitę. Priežastįs šito apsistojimo darbų kastynėse nežinomas. Darbininkai, kurie čia buvo dirbę ilgą laiką, išeidinėjo į kitas vietas, negalėdami uždirbti ant pragyvenimo.

¶ SO. CHICAGO, ILL. Kompanija Illinois Steel Co. galutinai užgyrė statymą naujo pabriko, kuriame bus įvestos geriausios šiolaikinės mašinos ir pagerinimai. Sprendžiant pagal surengtus plianus, bus tai didžiausias plieno pabrikas Suvienytose Valstijose, o gal ir visame sviete. Produkuos jame šimtus tukstančių tonų plieno per metus.

¶ CHICAGO, Ill. Benton and Dering Coal Co., turinti kastynes Franklin pavietyj, padarė kontraktus su kalnakasių unija ant tų pačių išlygų kaip iki šiol buvo: darbininkai dirbs 8 val. ant dienos ir gaus po 45c. už toną iškastų anglių; mašinistai gaus po $3.50, o jų pagelbininkai po $3.00 ant dienos; paprasti darbininkai po $2.87 už dienos darbą.

¶ Oficiališkai likosi apgarsinta, kad plieno pabrikai South Chicagoje pradės dirbti pilną laiką tuojaus po Naujų Metų. Antrą dieną sausio žada priimti 3000 darbininkų, o paskui iš kaleinos bus atidarinėjami visoki skyriai teip, kad 10000 žmonių ras ten užsiėmimą. Vienog mokestis jiems bus numažinta, o darbas pailgintas.

¶ Nežiurint ant „gerų laikų," kaip sako republikonai, ir brangumo visokių reikalingiausių daiktų, ženklai skurdo vis daugosi aiškesni Suvienytose Valstijose.

New Yorke skurdas didinasi su kožna diena; kas vakaras po 1600 ypatų, neturinčių pastogės, kreipiasi į priglaudos namus.

¶ CHICAGO, ILL. Illinois Steel Co. pagarsino, jog nuo 2 d. sausio įveda savo dirbtuvėse naują užmokesnio tabelę, o darbo laikas liekasi pailgintas. Toliaus kompanija pagarsino, jog prasidės darbai ir iki šiol stovėjusiose plieno ir šėnių dirbtuvėse.

¶ PITTSBURG, PA. National dudų dirbtuves pradėjo dirbti nuo panedėlio ir 5000 darbininkų gavo darbą. Hovard Axle Works Carnegies numažino darbininkų algas nuo 5—16% bet tik dirbančių nuo tonos.

¶ Nuo 1 d. gruodžio 1903 m. iki 30 d. balandžio šių metų sumišimuose laike štraikų visose Suv. Valstijose nužudė gyvastį 180 ypatų, sužeistų buvo 1651, o areštuotų 5333. Iš užmuštų buvo: 116 skabų, 51 unistas ir 13 policistų.

¶ SWOCK, PA. Aplinkinėse kastynėse ir prie deginimo kokso visur darbai eina gerai ir atėję švieži darbininkai tankiai gauna darbą. Scottdalėj Fricko kompanija reikalauja daugelio anglekasių ir koksadegių. Mokantis šitą darbą, jį gaus.

¶ NEW YORKE kilo štraikas skrybelninkų ir kepurninkų todėl, kad darbdaviai priiminėjo teipgi neunistus. Lygšiol štraikuoja 1500 darbininkų šitoje šakoje dirbo, ir 19 didelių skrybėlinių išdirbysčių yra uždarytų visai.

¶ PITTSBUKG, PA. Geležiniuose pabrikuose Wayne visuose skyriuose eina darbai ant trijų rankų; kaip eis toliau, nežinia, bet pasigerinus turgui geležies ir darbas bus pastovesniu.

¶ NEW YORKE apeliacijos sudžia Jenks pripažino, jog unijos turi tiesą užgirti štraiką, statyti sargus apie straikuojančius pabrikus ir prikalbinėti skabus pristoti prie unijos.

¶ CHICAGO, ILL. Organizuoti darbininkai, dirbanti prie kasimo naujo tunelio Illinois Tunel Co., kadangi kompanija ne nori pripažinti unijos, rengiasi štraikuoti.

¶ PULLMAN, ILL. Kompanija Pittsburg Coal Co. apsteliavo čia kelis šimtus plieninių karų, gabenimui anglių. Darbo bus pakaktinai.

¶ FALL RIVER, MAS. Štraikuojanti medvilnės dirbtuvių darbininkai nutarė ne grįžti prie darbo ant darbdavių siulomų išlygų, bet tęsti štraiką toliau.

¶ TELLURIDE, COL. Kalnakasių Western Federation of Miners organizacija nusprendė šitame apskrityj užbaigti štraiką.

¶ Komitetss unijos audėjų Falls River, Mass. sutiko pavesti nesutikimus ant nusprendimo terptautiškos komisijos.

¶ MARTINS FERRY, O. Laughlino geležiniuose pabrikuose darbai eina gerai ir rodosi, kad ant toliaus teipgi nestos.

¶ GRANITE CITY, ILL. Čionai darbai eina gerai, tiktai du rollmiliai, neseniai pastatyti, dar nedirba.

IŠZ Lietuviszku diryu.

Ant naujų metų.

Vėl prabėgo metai musų gyvenime. Ir praėję mažai mums gero atgabeno.

Svarbiausiu lietuvių laimėjimu pereituose metuose yra daleidimas tėvynės lietuviams spaudinti knygas ir išleidinėti laikraščius lietuviškoj kalboj lotyniškoms literoms. Daleidimas tas yra tai vaisiai sunkios kovos musų brolių. Valdžia daleido mums spaudą ne iš gero noro, bet vien todėl, kad pamatė, jog uždraudimas jai pačiai labiausiai kenkia. Turime dabar tėvynėj spaudą, bet suvaržytą cenzuros, ne laisvą, ne tokią, kokios geidžiame, kokia mums reikalinga. Valdžia tą daleistą spaudą be abejonės stengsis padaryti įnagiu savo siekių, įnagiu kvailinimo lietuvių, pavertimo jų į valdžios vergus. Daleido išleidinėti iki šiol tik du lietuvišku laikraščiu („Bitininko," kaipo speciališkai užsimančio vien bičių auginimu, nėra ką minėti). Koki bus tie laikraščiai, iš vieno iki šiol išėjusio numerio negalima spręsti. Reikia palaukti.

Praėję metai nuliudimą atgabeno lietuviškoms šeimynoms Lietuvoj, kadangi daug musų brolių žuvą karėj už caro užsimanymus, o ne už Lietuvos naudą; likosi pašaukti po ginklu tuluose pavieciuose ir rezervos kareiviai, tėvams atsėjo apleisti vaikus, vyrams pačias, gaspadoriams namus, ir traukti į karę, statyti gyvastį už caro naudą, nors jis, apart skriaudų, nieko kito Lietuvai ir lietuviams nedavė.

Amerikoj pereiti metai nieko svarbesnio ne atgabeno. Traukiasi po senovei terp mus vaidai ir nesutikimai ne jau teip nuo seniai terp savę kovojančių partijų, bet ir eilėse tos pačios partijos, daugumas tų vaidų turi asabišką spalvą, retai užgriebiame svarbesnius klausymus; prie kiekvienos progos myniojame civilizuotų draugijų išdirbtas formas, jeigu jos kokiu nors butų gali stabdyti musų asabiškus išsiniekinimus. Svarbiausia vienog kova visgi dar eina terp kuniginės ir ne kuniginės partijos, bet ir joje kovojanti jieško tankiau progos asabiškai besikandžioti, negu svarbesniuose dalykuose pertikrinti priešą. Ypač gi mėgstame peržiurinėti ir perkratinėti kiekvieną musų kunigų pamokslą ir jų išsitarimus. Tuom tarpu juk mes visi žinome, kad musų kunigai lipa ant sakinyčios visai neprisirengę, todėl nieko svarbesnio pasakyti ne gali. Terp kunigų ir ne kunigų yra daug svarbesnių negu pamoksluose išsitarimai nesutikimų, bet mes velijame griebtiesi mažesnių, o svarbesnes priežastis paliekame nekliudytas.

Kaip girdėt, musų kunigai atliko susivažiavimą ant apkalbėjimo, kaip terp žmonių puolančią savo įtekmę pakelti. Tą, mums rodosi, ir be susivažiavimo gali žinoti kiekvienas mislijantis žmogus. Tegul kunigai elgiasi su žmonėms dorai, žmoniškai, teisingai, tegul stengiasi jiems gerą daryti; tegul saugojasi nedorų, negražių darbų, pasiganėdina mažesniu pelnu, tąsyk ne reiks lupti nuo varguolių paskutinį skatiką; tegul visame elgiasi pagal krikščioniško mokslo prisakymus — tąsyk pakils puolanti jų įtekmė. Teip besielgiant kaip iki šiol, nė joki susivažiavimai ir besirodavymai ne pakels nupuolusios garbės ir įtekmės, kadangi savo pasielgimu kunigai pats savo įtekmę naikina labiau, negu tą daro visi bedieviai. Nieko ant žemės ne atsitinka be tam tikrų priežasčių, ir kunigų garbė ir įtekmė ne be priežasčių nupuolė; tos pačios priežastys ir teip vadinamus bedievius pagimdė.

Pereituose metuose išėjo kelios desimtys naujų visokio turinio lietuviskų raštų; užgimė ir Amerikoj vienas naujas laikraštis, „Spindulys," o Prusuose jaunuomenės laikraštis „Draugas."

Ant šių metų linkime, kad išnyktų is musų tarpo viskas, kas yra blogo, ypač te išnyksta terp mus visi asabiški besiniekinimai; te išnyksta terp mus visi nepritinkanti civilizuotiems žmonėms asabiški besikoliojimai. Palikkime juos karčiamų lankytojams, o pats griebkimės civilizuotesnių formų, o pamatysime, jog ir ne vienaip mananti gali dirbti drauge ant musų tėvynės labo. Tąsyk nuveiksime daug daugiau. Dirbdami kruvoj, gal įstengsime parengti kur nors nors vakarinę vertą to vardo lietuvišką mokyklą. Lietuviškos mokyklos mums yra labiausiai reikalingos. Gal laimė lems ir šiuose metuose nors vieną lietuvišką mokyklą kur nors parengsime? Tas yra kur kas svarbesniu už visus musų asabiškus besiniekinimus!

Lietuviams girtuokliams.

Daugelyje vietų, įėjęs į lietuvišką karčiamą, randi ant stalo 3 ar 4 angliškus laikraščius, ir dar kaip kur po vieną ar du vokišku arba lenkišku; lenkiškame laikraštyje randasi ir apgarsinimai tokių lietuvių, bet prie baro kartais nė prisigrusti negalima, o kokios tautos žmonės užlaiko lietuviškų karčiamų barus? Žinoma lietuviai! Iš lietuvių toki ponai saliuninkai gyvena, nes jeigu kur lietuvių per mažai ateina, tai žiurėk kaip toks ponas biznierius ir subankrutina. Klausiu dabar, kam tie pundai svetimtautiškų laikraščių, o kodėl lietuviško laikraščių nėra nė vieno? Tam kalti patįs lietuviai; kad pragerdami kitas beveik visą savo uždarbį, nepareikalauja nuo tokio pono saliuninko, kad savo karčiamoj laikytų nors porą lietuviškų laikraščio, ponams saliuninkams nerupi, jiems tik lietuviški nikeliai malonus, ant lietuviškų laikraščių kelis doliarius ant metų užmokėt tai gaila. Bet tik reikia reikalaut, o ponai saliuninkai kad ir nenoroms turės parupinti lietuviškų laikraščių. Jeigu saliuninkas tik ant išviliojimo lietuviškų nikelių yra lietuviu, tai lietuviams vis tas pats kad ir pas anglijoną arba kitą svetimtautį nunešt savo nikelius.

J. Pašalinis.

Iš So. Manchester, Con.

Darbai eina čia šiuom kartu gerai, bet iš kitur pribuvusiam sunku gauti darbą. Yra čia gana didelės šilkų ir aksomo Brolių Cheney dirbtuvės, bet aksomo dirbtuvėse, rodosi, nėra nė vieno lietuvio audėjo. Mat po štraikų 1902 dlrbtuvių savininkai nepriėmė atgal pirma dirbusių lietuvių. Šilkų dirbtuvėse teiposgi iki šiol nebuvo lietuvių audėjų, dabar vienog audžia jau du. Kadangi šilkų dirbtuvėse darbai pradėjo eit geriau, tai prie darbo priima daugiau darbininkų. Išsilavinę lietuviai audėjai teiposgi dabar galėtų gaut darbą. Lingvai galėtų gaut darbą ir lietuviškos merginos audėjos; merginas prie darbo priima čia greičiau negu vyrus; prie šilkų audžia beveik pusė merginų. Jeigu kur yra merginų mokančių austi šilkus, gali čia drąsiai keliauti, darbą ras visada.

Paprasti darbininkai lietuviai uždirba ant sanvaitės po $7.50—12.00 už 10 valandų dienos darbo.

Terp čia gyvenančių lietuvių svarbesnių nesutikimų nėra, kadangi jų čia mažai, tai nėra kam vaidytis. Kalėdos praėjo ramiai be jokių tąsynių.

J. Ianuškevičia,
Box 493.

Iš Tamaqua, Pa.

Darbai eina čia labai gerai ir uždarbiai ne blogi. Pribuvusiam ne sunku gauti darbą, kas tik pribuva, darbą gauna, tik apsivedėliams sunku su kambariais, todėl viename gyvenime gyvena po dvi ir trįs šeimynas.

Darbų yra čia visokių vyrams ir mergoms; netruksta visokių mašinšapių vyrams, kurie nenori dirbti kastynėse. Brekerių yra 18, kiekviename dirba po 200—300 žmonių. Neužilgio pradės mušti naują šaftą, kur patilps teipjau keli šimtai darbininkų; pradės statyti naują brekerį, kuriame ras darbą 500 darbininkų. Darbų čia yra daug, o darbininkų truksta. Lietuviai apie šitą vietą nežino, bet jeigu katras atvažiuoja, tai jau čia pasilieka.

Lietuvių yra čia 10 šeimynų, o pavienių bus apie 20. Vasi gražiai užsilaiko. Turi gerus darbus. Yra čia vienas lietuviškas saliunas. Neužilgio ketina parengti dar lietuvišką valgomų daiktu pardavinyčią ir mėsinyčią.

X. X.

Iš East St. Louis, Ill.

Lietuviai per vargą savo Politišką Kliubą surengė; pirmiaus organizavo po vardu „Lithuanian American Independent Club," dabar prieš charterio išėmimą permainėme vardą į „Young Lithuanians Political Club." Buvo rinkimas naujos administracijos, tapo išrinkti šie valstiečiai: J. M. Saročka — prez., Julius Milašius — vice-prez., J. Martinas — protok. sekr., J. A. Brazis — fin. sekr., J. Jocis — kasierius, J. J. Razokas, Petras Makštelis ir J.M.Saročka— trustisai. Dabar yra svarbiausias reikalas įsteigti knygyną. Ant praėjusio susirinkimo buvo tas užmanymas pakeltas, bet iš visų sanarių vos du pritarė, kiti nematė reikalo įsteigti knyginą, bet po valei gal pasiseks įvykdinti ir knyginas.

Laumės Vaikas.

Iš Collinsville, Ill.

Musų „bodžiukai-mainieriai" snaudžia po senovės, laikraščių ir gerų knygų ne mėgsta skaitvt, atliekamą laiką, jeigu nepleškina kazyras, tai laiko pečiais atrėme barus, turbut kad neparpultų. Rods yra jau iš kitur atvažiavę keli geresni lietuviai, bet terp tamsunų ne ką gali nuveikti.

29 d. lapkričio, pasimirė čia Rokas S. Saročka laikęs Collinsvillėj karčiamą; velionis buvo skaitytoju „Lietuvos," paliko jauną pačią su dvejatu vaikų.

J. Pašalinis.

Iš Herrin, Ill.

Pas mus darbai eina gerai, vienog pribuvusiems iš kitur sunku yra darbą gauti. Lietuvių yra čia 8 šeimynos vedusių ir 30 pavienių, gyvena visi sutikime, tik kada ateina išmokesties diena, tai kožnoj stuboj užia kaip žydų iškaloje, visokiais balsais, kad net žmogui koktu ulyčia praeiti.

Jonas Grikis.

Iš Newbury, Mas.

Patiko didelė nelaimė (kokia? Į laikraštį rašant, reikia arba viską parašyti, arba visai nerašyti. Rd.) Joną Karpavičią ir Jurgi Strampicką. Abudu paėjo iš Starapolės pav., Suvalkų gub.

S. A.

Iš karės pragaro.

Begaliniu Siberijos gelžkeliu skrieja su trenksmu vienas baisus.... Yra ten daug vagonų, kurie varo išgastin. Yra vagonai su sunkiai sužeistais, kurių dejavimai sklysta po šaltus laukus; yra vagonai su metaliniais karstais, kuriuose miega su jaunais veidais, mirę ant lauko mušio karžygiai. Yra vagonai pripildyti sergančiomis mielaširdystės seserims, gydytojais, sergančiais šiltinėmis. Viskas tas vienog yra suprantamu; yra tai apsireiškimai karės, be kurių mes negalime jos perstatyti. Bet jie yra menkniekiu, sulyginus su vienu baisum vagonu, bėgančiu iš rytų į vakarus. Apie jį negalima šnekėti be kruptelėjimo. Šitas vagonas veža patrakėlius. Nuo anksto ik vėlai nejaukus kliksmai ir dejavimai, pertraukiami juoku veržiasi iš šito vagono. O kada ateina naktis, ten dar baisiau, dar liudniau.... Tikras pragaras.... Keistai sužadinti, kurstimuose, mėšlungiuose blaškosi vagone koki tai žmonės suplėšytuose drabužiuose.... Vienas verkia be paliovos ir baimingai dairosi prie kožno stuktelėjimo. Bijosi visko, persigandęs yra ant visados, ne vaizdo karės, bet šalto žvilgio myrio, kuris pažiurėjo jam į akis. Ir verkia nenustodams!.... Kitas šale jo netrivoja juokais, raitosi kaip žaltys, o balti dantys žiba apakinančia šviesa ant suvytusio, nuvargusio veido. Linksma jam!

Trečias dairosi su baime.... Kartoja žodžius komandos, nyniuoja signalus. Jojo sumišusioje vaizduvėje mainosi paveikslai mušio ir kovos, perėjusių jau į istoriją, bet pas jį jie niekuomet nepasibaigs.... Jis kitaip sau persistatė mušį. Jam rodėsi, kad lygiomis glitomis eis abi kariumenės ramiai, su išskleistoms vėlavoms ir griežiančiomis orkestromis. Štai abi pajiegos susiremia krutinė į krutinę, mušis prasideda. Priešas iš arti mato priešą, apima jį neužkanta ir piktumas. Jau voliojasi po žemę skatinami naikinimo troškulio.... Kiek tai prakilnių darbų!.... Kiek tai karžigių.... karžigiškumo!.... O čia staiga visai kas kitas.... Plati, bėgalinė lyguma, lygi, tuščia. Abidvi kariumenės prigulė prie žemės po žydriniu skliautu dangaus.... Kur ta karė? Staiga viršum žydriu, su neramiu švilpimu lekia debesiai dumų, dunda šuviai, liete liejasi kulkos.... Myris aplink!.... Ir nėra nieko gražaus, nieko patraukiančio, tik baisumas karės apsiaučia kareivį.... Taigi persigando, pastiro ant visados, nes nuo to trenksmo, nuo tos nematytos karės žemė raudonavo, pludo krauju, kuris vėliaus sukrekėjo raudonoms dėmėms, arba srovena pamaži nuo pilko akmens ant akmens. Persigando žmogiško kraujo, kuris tekėjo be paliovos ir dabar, drebėdamas, dairosi ir atkartoja nesirišančius žodžius komandos....

Ketvirtas žiuri per langą, nors už jo kabo nuo seniai tamsus tyras nakties. Jis nustojo visokio supratimo apie tokį.... Laukia ar jam nepasirodys gimtinis kaimas su augšta varpnyčia, ar nesužibės žiburys tėviškoj grinčioj? Kas ten darosi? Taigi jis laukia, laukia neužmerkęs akių, kada jam pasirodys kaimas.... O trukis teip pamaži slenka, teip tankiai apsistoja, teip ko tai laukia.... Greičiau, greitumu saulės! — Toliau... Bet visų negalima išskaityti.... Ir įgauni įspudį, jog tai ne žmonės, ne ligoniai, bet šešėliai tos baisios karės, kuri liepsnoja ten tolimuose rytuose. Tai josios draugai, josios sėbrai.... Ir blaškosi po tą baisų vagoną, vaikščioja, strapinėja. Nubėgs metai.... užmiršimas apsiaus karžigių kapus, išgis sužeistiejie, seserys mielaširdystės ir gydytojai imsis už naujų reikalų. O tie šešėliai vis dar trankysis už ligonbutinių grotų, veržįs ant liuosybės.... Bus gyvu, jautrum, dejuojančiu ir verksmingu priminimu pergyventų baisybių.

Nauji Rasztai

Katalikiszko laikr. „Žvaigždes" Kalendorius 1905 metams. Shenandoah, Pa. 84 pusl.

Apart kalendorinės dalies: saulės ir mėnesio užtemimų, svenčių, surašo šventujų, pasniękų, žinoma, kurių Amerikoj ne visi prisilaiko, telpa čia: Rauda su natomis; Ilgokas straipsnelis p. a. Musų priešai, už kokius autorius ne be pamato laiko svaiginančius gėrymus. Eilės vyskupo Baranaucko p. a. Pasikalbėjimas su

Nematomi prieszai ir draugai žmoniu.

Pagal Bitnerį.

teip aiškus, kad iš pavidalo vieno grudelio galima spręsti, nuo kokių augmenų žiedų paeina tie grudeliai. Bet ne visi augmenys leidžia savo žiedų dulkes į orą. Didesnė dalis augmenų nepasitiki ant vėjo ir jam nepaveda užvaisinimo žiedų, tą darbą, taigi užvaisinimą, paveda drugiams ir bitėms, kurioms už patarnavimą užmoka žiedai, duodami maistą ir medų, surinktą tam tikslui induose, kuo vilioja tuos piršlius. Bitės ir drugiai, lakiodami nuo žiedo ant žiedo, rinkdami juose maistą, aplimpa dulkėmis ir tokiu budu jas perneša nuo vieno žiedo ant kito ir užvaisina turinčius išduoti vaisių moteriškus žiedus. Yra vienog daug augmenų pavedančių užvaisinimą vėjui, kuris vaisingas dulkes pagriebia ant oro; dulkių tų laike žydėjimo ore buva tokia daugybė, kad jos pripildo visą orą.

Pavasario laike oras pripildytas dulkėmis riešutų žiedų, alksnių, popelių, bukų, beržų, aržuolų. Vasaros laike ant laukų matome čielus debesis gelsvų dulkių, turinčių pakeliančius juos kaip orlaivį balionėlius arba pusleles. Dulkės tos nuo žiedo gali lėkti net kelias milias, kol lytus neprivers jas nupulti pavidale geltono lytaus.

Neįstabu todėl, jeigu matomos saulės spinduliuose besinešiojančios ore dulkės ypač pavasaryj ir vasaros laike susideda iš dulkių žolių ir medžių žiedų. Mena, jog daugybė tų besinešiojančių vasaros laike žiedų dulkių nepasilieka be įtekmės ir ant žmonių, dulkes tos prie kvėpavimo patenka į kvėpavimo organus ir gimdo slogas, kurios smarkiausiai siaučia ypač berželio mėnesyj, žydint žolėms, rugiams ir kitokiems augmenims.

V. Naudingumas dulkių gamtoj.

Pertrauksime peržiurėjimą dulkių sudėjimo, pertrauksime peržiurėjimą jų pavojingumo musų sveikatai, pažiurėsime, ar jos, apart pavojaus, neatgabena ir naudos, kadangi paprastai ir iš pavojingo daikto galima naudą ištraukti. Iš tikro dulkės, kokios nešiojasi ore, ne tik blėdį atgabena, bet jos atgabena ir naudą, taigi dulkės tos yra net reikalingos.

Nevienas gal paklausti, kokią naudą gali jos atgabenti, sunkindamos kvėpavimą, gadindamos plaučius, gimdydamos visokius nemalonius kentėjimus?

Jeigu jos ištikro atgabena ir nemalonius apsireiškimus, bet atgabena ir nemažai naudos, jeigu jau ir neminėsime, kad jos pragražina musų žemės išveizdį ir visokius ant jos apsireiškimus, ypač gi matomus prie užtekėjimo ir nusileidimo saulės, saulėtoj dienoj ir kiekvienoj valandoj, bet pasirodo, kad jos mums net butinai reikalingos, be biaurių dulkių kažin, ar mes galėtume gyventi ant žemės? Buvo dulkės, kada mes atsiradome ant žemės ir prie jų veisėsi ir vystėsi musų veislė, prie jų taikėsi musų organizmas, todėl jau jos mums neatbutinai reikalingos.

Seniau fizikai tikėjo, jog mėlyna dangaus ir vandenų parva paeina nuo to, kad teip oras, kaip ir vanduo turi mėlyną parvą, kurią prie didesnio storumo jų sluogsnio patėmija musų akys. Toks vienog aiškinimas ne buvo pakankančiu ant išaiškinimo visų tų parvų, kokias matome ypač prie nusileidimo ir užtekėjimo saulės. Garsus angliškas mokslinčius Tyndal užsimanė persitikrinti, ar oras pats ištikro turi kokią parvą, ar jis yra beparvis, nematomas?

Tirinėjimai šito garsaus mokslinčiaus galutinai visus pertikrino, jog oras pats yra beparvis, jog jo musų akys nemato, galima jį matyti tik per tai, kad jame nešiojasi dulkės. Paėmęs atsakantį stiklinį indą, į kurį, pagal norą, galima pripusti ir vėl išleisti orą, Tyndal per tą cilindrinį indelį leido elektriką. Jeigu inde buvo paprastas kambario oras, nors čystas, bet neperfiltruotas, tai užlejdus elektrišką šviesą, vidurys cilinderio žibėjo balta šviesa; bet užteko tą orą ištraukti iš ano cilindriško stiklinio indelio ir prileisti į jį naują, perleistą per įkaitytą iš platinos jinklelį, per ką, suprantama, turėjo sudegti visokios ypač organiško paėjimo dulkės,—ir elektriška šviesa, perleista per indelį, jo vidurio neapšvietė, vidurys indelio išrodė lyg pripildytu tirštu juodu debesiu. Daugindamas indelyj dulkes per nevisišką jų sudeginimą įleidžiant į jį orą, Tyndal apturėjo iš pradžių mėlsvą miglą, paskui mėlynumą dangaus, kuri vis ėjo palšyn ir perėjo į paprastą beparvią dienos šviesą.

Taigi iš tų bandavonių aiškiai pasirodė, jog priežastis mėlynos oro parvos yra ne kas kitas, tik buvimas ore dulkių. Jeigu ore dulkių daug, jos atmuša visas spektro, taigi Laumės juostos parvas, kurios kruvoj pasirodo kaipi balta šviesa.

Pati šviesa, pagal naujausius ištirimus, niekuom daugiau nėra, kaip vien atsakančiu, vilnių pavidale krutėjimu visą svieto ruimą pripildančios medegos vadinamos etheru; medegos tos musų akys negali matyti. Etheras apsiaučia ne tik mus iš visų pusių, ne tik visus ruimus, bet pereina į kunus, pripildo teiposgi visus ruimus terp planetų ir žvaigždžių; medega ta yra visur, nors jos musų akys nemato.

Kiekvienas šviesos spindulys, kaip ir kitoki spinduliai, kaip antai: šilumos, elektriški, paeina nuo greitesnio ar palengvesnio krutėjimo ethero vilnių. Pagal greitumą krutėjimo ir ilgumą vilnių musų akys perima visokių parvų šviesos spindulius: ilgesnės vilnys atsako palengvesniam krutėjimui ethero ir suteikia akims raudonos parvos spindulius, trumpos gi, taigi greičiau krutančios, gimdo mėlynos arba violetinės parvos spindulius.

Bet ne visus ethero krutėjimus gali perimti musų akys, kadangi ne visi krutėjimai persistato kaipo šviesa. Krutėjimus palengvesnius negu duodančius raudoną šviesą mes jaučiame kaipo šilumą, krutėjimai gi greitesni negu duodauti violetinę šviesą apsireiškia chemiškais darbais medegų. Nė šilumos spindulių, nė chemiškų musų akys nemato, juos vienog atjaučia musų kunas; chemiškų spindulių darbai apsireiškia persikeitimu tulų medegų, paveikslan, veikia jie ant brominio sidabro ant fotografiškos klišės.

Jeigu mes į tamsų kambarį, kur nėra visai šviesos, įleisime pluoštelį saulės spindulių per siaurą plyšį ir užleisime tuos spindulius ant stiklinės prizmos, tai jie, patikę ant savo kelio stangesnę už orą medegą, truputį užlužta, nukrypsta nuo tiesaus kelio ir tasai užlužimas spindulių bus juo didesnis, juo trumpesnės bus ethero vilnys, gimdančios šviesą. Tada kitoj prizmos pusėj mes maty sime ne baltą saulės šviesą, bet visas parvas Laumės juostos. Taigi saulės šviesa, pereidama per stiklinę rpizmą pasidalina į parvas, pagal ilgumą vilnių: mažiausiai užlužta, taigi pasitraukia nuo tiesaus kelio raudonos parvos spinduliai, o violietiniai užlužta labiausiai, jie pasirodo prie pats krašto toj Laumės juostoj vadinamoj spektru. Ir paprastoj ant dangaus Laumės juostoj dryžis violietinės parvos yra prie pats jos krašto.

Tokiu budu matome, jog ištikro balta šviesa susideda iš visokių parvų spindulių, kuriuos paprastai dalina į septynes pamatines parvas.

Po šitam paaiškinimui mes galime grįžti prie tolesnio peržiurėjimo įtekmės dulkių musų žemę apskriejančioj atmosferoj.

Jeigu ore bus tik smulkiausios dalelės dulkių, galinčios užlaužti tik trumpiausias ethero vilnis, taigi atsakančias labiausiai nukrypstantiems nuo tiesaus kelio šviesos spinduliams, kaip antai mėlyniems arba violetiniems, musų akys jaus tik tokių parvų šviesą. Jeigu ore visai nebutų dulkių, tai spinduliai visai nenusikreiptų nuo savo kelio, todėl užleidus šviesą ant cilinderio, kuriame yra oras visai be dulkių, vidurys cilinderio pasilieka tamsiu.

Taigi aišku, kad mėlyna parva dangaus paeina nuo to, jog angštesnėse atmosferos eilėse yra tik smulkiausios dulkių dalelės; apačioj jos stambesnės, per tai žemiau ir dangaus parva baltesnė.

Dabar mes galime geriau suprasti ir puikią mėlyną dangaus parvą Italijoj, kuri iš trijų pusių apsiausta neduodančių dulkių Terpžeminių jurių, o nuo šiaurių atidalyta augštų Alpų kalnų, neperleidžiančių stambesnių, negalinčių augštai pasikelti dulkių; dėl tų pačių priežasčių dangus mėlynesnis ties oceanais, negu ties sausžemiais. Parva vandenų paeina teiposgi nuo esančių juose stambesnių arba smulkesnių dulkių. Žinodami apie įtekmę dulkių ant šviesos parvos, mes galime išaiškinti ir puikias parvas dangaus prie užtekėjimo ir nusileidimo saulės; galime išaiškinti raudoną dangaus parvą po smarkesnių vulkanų išsiveržimų, ką matėme ir Chicagoj po garsių vulkaniškų išsiveržimų ant salos Martinique. Raudonesnė dangaus parva ypač nusileidžiant saulei ir laike smarkesnių, ilgiau besitraukusių vėtrų. Tas paeina nuo to, kad po vulkaniškų išsiveržimų, arba didelių vėtrų, orą pripildo didelė daugybė pakeltų į orą stambesnių dulkių.

Bet įtekmė dulkių neapsirubežiuoja vien pasirodymais visokių parvų ant dangaus, jos turi ir daug svarbesnę užduotį: dulkės prisideda prie paskirstymo drėgnumo ant žemės paviršiaus. Jeigu ore nebutų dulkių, nebutų nė miglų, nė debesių, nebutų ir lygių, ramių lytų, kurie teip reikalingi puošiantiems musų žemės paviršių augmenims. Tą išaiškino vokiškas mokslinčius Eitken.

Šitas mokslinčius savo tirinėjimams paėmė du stikliniu indu, iš kurių viename buvo paprastas oras, kitame pervalytas, taigi neturintis dulkių. Į abudu indu prileido vandens garo. Nuo garo pirmutinis indas tuojaus prisipildė tiršta migla, antrasis buvo permatomas, jame visai nesidarė migla, taigi debesys. Paskui į abudu indu pripylė ant dugno vandens, palaukė, kol vanduo išgaruos ir dar į indus prileido garo ir paskui juos šaldė. Pirmutinis indas, kuriame buvo paprastas, taigi su dulkėmis, oras tuojaus prisipildė tirštu debesiu, antrame, kuriame buvo oras be dulkių, nebuvo matyt nė jokių permainų.

Iš tų bandavonių pasirodė, jog ant to, kad vandens garai galėtų sutirštėti į lytinius debesis, neužtenka šaldyti orą, bet reikia, kad jame butų dalelės kietų medegų, taigi dulkių, apie kurias renkasi sutirštėję garai teip kaip ant langų vakaro laike, nusileidus saulei ir atšalus orui.

Kasgi but todėl, jeigu ore nebutų dulkių, kurios kartais mums visai nepatinka?

Vandens, vietoj mėlynos parvos, butų juodi kaip derva. Medžiai mestų tamsius, juodus šešėlius, išrodytų kaipi šviesus plotai tamsiuose ruimuose.

Prie tokios šviesos, besirenkančios tik vietose sulaikymo jos spindulių, kambariuose net dienos laike reiktų laikyti žiburius, namus reiktų statyti su daugeliu langų, su atmušančioms šviesą veidrodinėms sienoms.

Vietoj lygių puolančių iš debesų lytų, nuo medžių tekėtų kaipi šaltiniai vandens, jie gimdytų smarkius oro tekėjimus, vėtras, apie kokias mes negalime turėti nė supratimo; vėjai nešiotų ne jau smulkias dulkes, bet pakeltų net mažesnius akmenis, aplink kuriuos rinktusi drėgnumas, kuris pavidale baisesnių negu didžiojo tvano laikuose lytų pultų atgal ant žemės ir gimdytų tvanus naikinančius didelius plotus su gyvenusiais ant jų žvėrims.

Ant kalnų viršunių butų dar baisiau. Vandens garai, negalėdami kitaip sutirštėti, tirštėtų ant kalnų viršunių, čia, pavirtę į vandenį, ristųsi nuo viršaus pavidale viską ant savo kelio naikinančių upelių, arba, geriau sakant, vandens sienų, prieš kurias nieks gyvas negalėtų atstovėti. Vandens tie neštų medžius ir didelius uolų šmotus į slėnis ir jas suvisu užtvenktų. Čia nesiliautų audros ir viską naikinančios vėtros.

O kas gi but žiemą? Juk tie vandens upeliai, turinti tekėti nuo medžių, pavirstų į ledą, kurio sunkenybės neišlaikytų nė tvirčiausias medis, turėtų nulužti.

(Toliaus bus.)

Isz visur.

‖ Berlyno laikraštis „Lokal Anzeiger" praneša, buk Radomiuj, Lenkijoj, bandyta su dinamitu sugriauti bažnyčią (laikraštis ne paduoda kokią: Radomiuj yra dvi katalikiškos, viena stačiatikiška ir dvi žydų bažnyčios. Rd.). Po expliozijai ant vietos susirinko 1600 žmonių. Ant vaikymo žmonių atbėgo reiteliai, vedami girto pulkauninko Beletovo, kuris liepė tuojaus šaudyti į žmonių minias. Koksai darbininkas už tai peršovė pulkauninką, o kareiviai darbininkui sutrupino galvą. Lodžiujė ir kituose Lenkijos miestuose kariumenė daboja bažnyčias Czenstochove su dinamitu sugriovė ne seniai čia pastatytą paminklą Aleksandro II.

‖ Anot pranešimo korespondento „Czas," demonstracija, buvusi 13 d. lapkričio priešais bažnyčią Visų Šventų, buvo Varšavoj surengta bendromis pajiegomis Lenk. Soc. Partijos, Social-domokratų ir žydų Bundo. Ušmuštų korespondentas skaito 17, sužeistų su viršum 100, iš kurių 63 gydosi ligonbučiuose. Policistų puolę, girdi, trįs. Ant rytojaus po demonstracijai visas pliacius Grzybowski buvo apstatytas kareiviais, terp kurių matėsi užtaisytos kanuolės. Tą pačią dieną vienas kozokas užkirto nagaika tulai moteriškei, kurios vyras nudurė jį su peiliu ant vietos.

‖ 30 d. gruodžio Šiaurinėj Vokietijoj siautė smarkios vėtros, kurios sugriovė diktai triobų; ypač giriose daug blėdies pridirbo. Sugriautose triobose keturios ypatos likosi užmuštos, o daug tapo sužeistų. Ir Anglijos pakrantėse ant jurių ir ant sausžemio siautė vėtros, laikė kurių daug mažesnių laivų likosi pagadytų. Londone daug žmonių laike tų vėtrų tapo sužeistų. Belgijoj laike tų vėtrų teiposgi daug žmonių likosi užmuštų.

‖ Tifliso [ant Kaukazo] miesto roda užgyrė priverstiną lankymą mokyklų, kurias visi vaikai, priaugę atsakančių mėtų, turi lankyti. Tokių reikalingą skaitlių miestas parengs savo kaštais. Tokiu budu Tiflis bus pirmutinis miestas Maskolijoj, kuriame liekasi įvestas priverstas lankymas mokyklų. Tiflis vienog yra ne maskolių apgyventas miestas, daugumas miesto rodos sanarių yra armeniečių ir gruzinų.

‖ Maskolija vėl užrubežiuose jieško paskolos ant karės vedimo. Dabar nori pasiskolinti 300000000 dol. Vokietijos bankieriai žada parupinti 100 milijonų doliarių, likusią dalį be abejonės parupjs Prancuzija. Su Berlyno kankieriu Mendelsohnu padarė jau randas sutarimą. Mendelsohn pasižada surasti Vokietijoj 115 milijonų doliarių ant 4½% palukenų.

‖ Vyskupas Blenk, ant salos Porto Rico, suspendavo katalikiškus kunigus miestuose Paradise ir Zunaga, atėmė nuo jų bažnyčias ir prisakė išsinešdinti nuo salos Porto Rico. Kuom tie vyskupo nubausti kunigai nusidėjo, nežinia. Mat vyskupai su kunigais elgiasi dar despotiškiau, negu maskoliškas caras su savo urėdninkais.

‖ Vokietijos ciecorius išleido prisakymą kariumenės viršininkams, kad jie ir sumaniausių kareivių ne darytų unteroficierais, jeigu tie turi per karštą kraują ir ne gali savęs suvaldyti. Tuom mat Wilhelmas tikisi apsaugoti paprastus kareivius nuo visokių biaurių kankinimų, ko ypač kvaili unteroficierai tankiausiai dasileidžia.

‖ Kazaniuj pasibaigė prova Stojano, kuris iš moteriško stačiatikiško kliošloriaus pavogė garsų Maskolijoj stebuklingą abrozdą Kazaniškos Motinos Dievo. Sudas už tai Stojaną nusprendė ant 12 metų į Siberijos kastynes. Stojan patį abrozdą sudegino, išėmęs iš jo brangius akmenėlius.

‖ Dabar išėjo į aikštę, kodėl pas Amerikos ambasadorių Peterburge iš Novgorodo gubernijos atėjo telegramas su prašymu, kad tuojaus butų ten išsiųstas ambasados sekretorius. Mat mieste Medviedica yra nelaisvėj japoniški oficierai, su kuriais maskoliai tankiai biauriai elgiasi.

‖ Iš Peturburgo išgabeno per rubežių anglijonę, augintoją caro mergaičių. Ji mat gana tankiai prisigriebdavo į caro kambarį ir perkopijuodavo svarbesnius raštus. Pasirodė, kad ji buvo agentė angliško rando, tyčia atsiųsta į Maskoliją ant šnipinėjimo, o caro šeimynoj ant to ne truko jai geros progos.

‖ Ant Kaukazo, Baku apskrityj, [Maskolijoj], kur yra didžiausi ant svieto kerosino laukai, suštraikavo išnaudojami darbininkai; štraikuose dalyvauja su viršum 20000 darbininkų. Valdžios bijosi čia maištų darbininkų.

‖ Maskolijoj moterys turtingų maskolių sutvėrė teip vadinamą maskoliškai-japoniška lygą, prie kurios prigulėti kviečia teiposgi japoniškas moteris. Mieris tos ypatiškos lygos yra: reikalauti užbaigimo dabartinės karės.

‖ Į Rymą iš Amerikos atėjo žinia, buk iš garsaus Patersono iškeliavo į Italiją du pavojingi anarchistai su mieriu nužudyti Italijos karalių. Ar tik nebus tai tyčia ant erzinimo ir gazdinimo paleistas paskalas?

‖ Vokietijoj, mieste Nordhansen, prekėjas Hertel, kadangi prekysta jo ėjo prastai, nusiminime, naktyj pakilęs iš lovos, su kirviu sukapojo savo miegančią pačią ir dvejetą vaikų, o paskui pats nusižudė.

‖ Urališką kazokų žemėj, rytinėj Maskolijoj, apsireiškė epidemiška liga panaši į azijatišką marą. Nuo tos ligos nuo lapkričio mėnesio iki Kalėdų pasimirė 190 ypatų.

‖ Po naujų metų Vokietijos parlamentui bus ant užgyrimo paduotos tiesos 10 val. ilgiausios darbo dienos, ilgiau dirbti nė joks fabrikantas neturės paskui tiesos versti darbininkus.

‖ Kabyliai neseniai apstojo Morokko viešpatystėj miestą Alcazar. Miestas išsipirko, užmokėdamas kontribuciją. Dabar kabyliai vėl prisiartino prie miesto ir vėl reikalauja pinigų.

‖ Londone suareštavo du netikrų pinigų dirbėju, kurie daug jų padirbtų 5 svarų sterlingų popierinių pinigų paleido Europoj ir Amerikoj.

‖ Mieste Valparaiso, republikoj Chili, amerikoniški jurininkai nuo kariško laivo, išlipę ant kranto, pasigėrė ir pradėjo užpuldinėti ant praeivių.

‖ Netoli Paryžiaus, ant Boulogne geležinkelio, susimušė du trukiai. Prie to 12 ypatų likosi užmuštų, o 20 sunkiai apkultų.

‖ Mieste Šuša, ant Kaukazo, 28 d. gruodžio likosi nudurtas policijos viršininkas Sacharov.

Scenos iš už kulisų.

PAS KLEBONĄ.

— Ak, nors kartą poniutės atėjo! o teip jau laukiau! — trypė aplink dvi atėjusi pas jį bajori klebonas Bačkevyčia. — Ot, gerai tamistos meldėtės.... Ar tik arbata neatšalo?....

Graži, pilna gaspadinė, visai panaši iš savo riebumo ir veido raudonumo į kleboną, — ir žiponą turėjo perdirbtą iš klebono sutanos — suprato jo mintį ir skubinai prišoko prie viešnių.

— Ką tik žarijų įdėjau, ką tik virė.... šiltutė, kaip tik gert.... Mes tokių viešnių tai atsidėję laukiam.... Prašau sėst, prašau.... — sodino drauge su klebonu viešnias.

— Ačiu, širdingai ačiu.... Bet, pone klebone, — juokavo viena iš bajorių, sėzdamos už stalo, — negerą pavyzdį tamista mums duodi, negerai mus mokini.. Kas butų, kad mes tuojaus po komunijos atsivytumėm paskui tamistos, nei maldų nesukalbėję!.... Tai vėl nauja nuodėmė butų ir vėl reikėtų grįžti prie klausyklos.....

— Iau apie nuodėmes nekalbėk tamstėle. Buk rami: jei pats kunigas teip sako, matyt, kad tame nieko blogo nėra.

Ir vėl abudu su gaspadine ėmė net sušilę ragint ir prašyt viešnias.

— Prašom, prašom.... — meldė iš abiejų pusių — meldžiu surio paimt — tai „holenderckas"..... šviežias, pačio gerojo luosto.... visą pudą pargabenau.... O gal tamistos sardinkų imsite?.... Geros žuvelės.... Prašom mėgint su šviežiu ragaišiu.....

— Ištikro, klebone, pas tamstą tai kiekvieną kartą kaip ant kokio bankieto pakliuvi, kaip mieste.... istikro.... Ak, kaip gardųs šitie saldainiai su migdolais!.... ar gi tai namie kepti? — gardžiavosi ir gyrė ponios.

Klebonas puikiausią pavyzdį juodviem rodė: braškėjo žuvikės, slydo keptos lydekos kasniai į jo burnelę ir nyko, kaip tikroj bačkoj.

— Dabar tai ir daug dažniau aplinkiniai musų bajorai išpažintin eina, kaip klebonas prasimanė juos kviesti po išpažinties ant arbatos — išsišoko gaspadinė, bet pažiurėjusi į klebono veidą, tuoj nutilo.

— Labai esu laimingas, labai dėkingas ponioms ir ponams.... Dabar jau visai sustojau mužikus priiminėjęs. Dar kartas nuo karto atsivelka tai vienas, tai kitas, bet kad lenkiškai nemoka, tai pavarau be jokios ceremonijos pas Dutkų ir gana.

—O kaip, klebonėli,— tarė plonu balsu jaunesnioji bajorė — ar vis da nepasitaiso tamistos santikiai su kamendorium?

— Kur ten taisysis! — numojo ranka Bačkevyčia. — Juo tolyn, juo vis blogyn eina. Kaip už kokią nudėmę vis man atsiunčia vyskupas tokius botagus. Kad nors vienas butų žmoniškesnis!.... Bet prašau, poniutės, valgykit.... Maž ir tamistos geriate arbatą su koniaku?.... Prašau mėgint .... Labai gerai prieš kelionę.... Kodėl tamistos kiaušinių neragaujat? visi tebėra.....

Bet žingeidi bajorė, švelniai padėkavojusi klebonui ir prisidėjusi naujo valgio, vėl paklausė:

— Bet dabar, klebonas, jau nebesiskusi vyskupui? Jis teip raukosi ant tų skundų — negali tamistos suprasti....

— Juk tamistos žinot, jei aną kartą ne aplinkinių bajorų prašymas, jau butų kitur perkėlęs musų kleboną? Sako, kad teip nepatinka, tai.... — vėl išsišoko gaspadinė, bet, pažiurėjusi į kleboną, vėl nutilo.

— Ką begelbės skusties? — atsakė tasai, nusimojęs ranka. — Reikia kęst, reikia nešt kryžius..... Aš per kitus, visai ne savo vardu, pranešiu vyskupui, kad jis litvomanas, — žiurėsime, ar ir tuomet jis iš čia neišbrazdės....

— Ar tai jis litvomanas? ištikro? — net pašoko nuo vietos abidvi bajori. — O butinai reikia pranešt, butinai!

— Taigi, taigi, — aš ir laužau dabar galvą, kaip čia butų geriau padarius.... Man to viso jau perdaug!.... Supraskit, poniutės: jo skrynutėj radau apie dešimtį visokių litvomanų knygelių, tai aš, nieko nesakydamas, ir įmečiau jas į pečių.... Jis žmonėms dalina.... Gailiuosi, kad sudeginau: bučiau vyskupui....

— O ką jis? — žingeidavo viešnios.

— Jis? Vaikščiojo kelias dienas, lyg apsiblausęs, bet niekam iš musų apie tai nė šnipšt!.... Jis — gudrus! Žino kuo jam už tai kvepia.... Bijojo klaust, tik man rodos, jis vėl da daugiau atsigabeno, nes dabar jo skrynutė vis užrakinta.

— O, jis gudrus! — vėl įsikišo gaspadinė. — Ten jau nebelaiko; rodos, špitolninkui duoda paslėpt, — mačiau tyloms su juo šnekant .... Aš savo rakteliu atsukau jo skrynutę, bet teradau ten tik surį ir pusę kepto viščiuko....

— Matot, tamistos, — pridurė klebonas — ką jam parapijonįs atneša, jis sau pasislepia, neatiduoda.... su kasniu slepiasi, kaip koks piktadėjas, — jau antrą tokį man tenka turėt....

— Ar jis prie stalo neprivalgo, ar ką, kad skrynutėn slepia, ką jam žmonės atneša? — stebėjosi viena bajorė.

— Ką veiks neprivalgęs, — atšovė Bačkevyčia — jau tokios „noturos".....

— O mes, kaip aptikom jo godumą, tai ir jam pamierkavojam — pridurė gaspadinė. — Oje, kad tik neateitų, — umai susirupino — jau vėlu.... Šendien nė dvidešimties žmonių prie klausyklos neturėjo.

— Nueik, pažiurėk! Ištikrųjų, gali užeiti — pasakė klebonas jau išeinančiai gaspadinei ir, kreipdamasi prie ponių, vėl ėmė užpultinai prašyti:

— Betgi, tamstytės, valgykit, gerkit!.... Labai prašau.... Nečėdykit tamistos — užteks: ačiu Dievui yra viso pilna.

— Mes, klebonas, ir per vestuves tiek neprivalgom, mums niekur netenka sutikt teip gardžiai sutaisyta, kaip čia.

— Labai prašau.... Jei teip patinka, tai prašau visai dienai prisivalgyt.... Dar to gardausiaus „holendercko".... Ak, tamistos da selcesonų neragavot!....

Tuo tarpu pridurmui įlėkė per duris šaukdama gaspadinė:

— Eina, jau ateina....

Ir puolė prie stalo, kaip patelė, gindama savo vaikus nuo laukinio žvėries. Griebė nuo stalo, ką nutvėrusi, ir vilko spinton kavoti. Klebonas, atmaukęs rankovęs, griebė už koniako butelio, pasikišo po pažaste „holenderckajį", į kitą ranką sučiupo torielką su šalta teliena ir nulėkė paskui paspadinės prie spintos.

— Atsipraašau, labai atsipraašau, poniutės, — besiruošdamas kalbėjo Bačkevyčia — tamistos pačios kaltos, jei alkanos likote....

— Kurgi, klebonas, męs sočios!

— Tamistos pačios kaltos: aš sakiau: prašau skubint, prašiau.... — kalbėjo pridurėęs ir visas paraudęs klebonas; o teip pat paraudusi ir pridususi gaspadinė jau suspėjo išimti iš spintos sausą paprasto Lietuvos surio galą ir juodos duonos kepalą.

* * *

Per kiemą palengvėlia, vos kojas pavilkdamas, ėjo iš bažnyčios išbalęs, pageltęs Dutkus. Sausas džiovos kosulys plėšėsi jam kas kelios minutos iš gerklės, iš apiplyšusių pirštinių kyšojo pamėlynavę pirštai. Jau buvo bėjeinąs į kleboniją, kaip, užėjęs jam kelią, koks sodietis ėmė kažin apie ką kalbėti. Ilgai šnekėjo su juo jaunas kamendorius, atrėmęs savo ilgą, sudžiuvusį kuną į jauną obelį. Šnekėjo, kosėjo, rankomis mojavo, ant galo, paspaudė žmogui ranką, kuris nė nepasilenkė jo rankos pabučiuot, ir įėjo į kleboniją.

Priemeniėj vėl smarkiai sukosėjo, nusivilko ir įėjo valgomanjan. Radęs ten viešnias, mandagiai nulenkė galvą ir pasakė lietuviskai: „Labas rytas poniems!"

— Labas rytas, kunigėli! — atsakė viena iš bajorių lenkiškai, o kita, nenorėdama nemandagia pasirodyt, nieko nesakydama, ištiesė kamendoriui ranką ir neaiškiai sukvembė po nosia savo pravardę.

— Prašom, kunigėli sėsties! — sausai pasakė gaspadinė. — Užsikalbėjai tamista perilgai kieme — arbata atšalo....

— Nieko, bus gera — vėl lietuviškai atsakė kamendorius, kuris kasdien šaltą arbatą gerdavo ir kasdien vis naują to priežastį girdėdavo nuo klebono gaspadinės, norint anaiptol ne kasdien „užsišnekėdavo."

Kamendorius atsisėdo užstalėn. Prieš jį stovėjo silpnos ataušusios arbatos stiklinė. Įdėjo porą šmotelių cukraus, bet jis anaiptol nenorėjo sutirpti. Godžiai paėmė [illegible] kepalą, atsiriekė, paėmė surį, bet jokiu budu negalėjo jo nė šmotelio atkrapštyt: gal nuo kelių metų laikė gaspadinė tą, ubagės atneštą „ant mišių," surį.... kamendoriams.... Krapštė, krapstė jį, nabagas, gramdė, gramdė peiliu — nieko nepadarė: nudulkės keli trupinėliai ir vėl draskyk, kaip uolą.... Nusišypsojo kamendorius, pabeldė suriu per stalą — jis sudundėjo, kaip akmenukas....

Bačkevičia atsigrįžo prie ponių:

— Ko mes čia sėdim? Prasau į salioną.

Ir visi trįs nuėjo. Paskui jų nusekė ir gaspadinė. O Dutkus pasiliko užustalėj su šaltos arbatos stikline ir kietu surio šmoteliu, kurio neįveikęs, ėmė valgyt vieną juodą duoną.

V—tė.

Nauji iszradimai.

‡ Paryžiaus laikrodžių dirbėjas Leroy padirbo mažą kešeninį laikrodėlį, kokio dar ne buvo ant svieto. Tame laikrodyj yra 974 dalių. Laikrodėlis rodo: dienas, mėnesius, metus per 100 metų be nustatymo, laiką 125 miestuose, saulės ir mėnulio užtekėjimą, nusileidimą, šllumą, šaltį ir oro drėgnumą, mierą augščio iki 17000 pėdų augščio, žvaigždžių krutėjimas ant dangaus, minutas ir sekundas. Padirbimas to ypatiško laikrodėlio dirbėjui užėmė 7 metus.

‡ Profesorius Columbia Universiteto, Dr. A. Spitzka, ant susirinkimo Amerikos anatomų draugystės išreiškė savo pažiuras apie įtekmę smegenų ant žmonių proto. Pagal Spitzkos nuomonę, protas žmonių ne paeina nė nuo didumo, nė nuo skaitliaus griežinių, nė nuo baltos arba palšos masos smegenų, bet nuo jungiančių abidvi smegenų dalis siulelių. Be tų siulelių smegenys butų lygiai nenaudingi, kaip telegrafų stacijos, terp kurių butų nupiautos vielos.

‡ Prancuzioj pradėjo dirbtuvėse dirbti didelius šmotus brangių akmenėlių rubinų. Mažus šmotelius sutarpina ir tokiu budu padarò didelius. Rubinai yra teipjau brangus, dar brangesni už deimantus. Tokiu jau budu padirbti didelius šmotus safirų ir smaragdų ne pasisekė, kadangi prie tarpinimo šitie akmenėliai nužudo savo gražią žalią ir mėlyną parvas.

‡ Dr. Weichard iš Berlyno išradò įpatišką vaistą, kuris įčirkštas žmonėms, naikina pailsimą, užlaiko žmogaus pajiegas. Bandavones daktaras atliko ant žvėrių ir pats ant savęs ir jos buvo gana pasekmingos.

Vietines Žinios.

— Coliseum trioboj, 23—28 sausio atsibus metinė paroda parengta paukščių augintojų draugystės. Turinti ant parodymo karvelius, vištas ir kitokius paukščius ir norinti ant parodos atgabenti, privalo kreiptiesi į draugystę, pn. 325 Dearbon st. ruimas 500.

— Ateinančią nedėlios dieną, 4 val vakare, gyvenime p. Girijoto, pn. 97 Canalport ave., atsibus susirinkimas Chicagos kuopos „Aušras Dr-tės. Yra svarbus klausymai ant apsvarstymo, todėl geistina, kad susirinktų ne vien kuopos sanariai, bet visi, kuriems rupi lavinimas lietuviškos inteligencijos ir reikalai musų moksląeivių.

Prekes apgarsinimu.

1 colis druko, už 1 syki. .....50c.
Paprasti pajieszkojimai ar draugysčiu mitingai ar baliu apgarsinimai po 50c. už kožna syki.

Draugysčiu Reikalai

Balius Balius.

Chicago. Jaunu Vyru Lietuvninku Draugiszkas Kliubas tures savo baliu nedelioj, 8 d. sausio, 1905 m. Pulaskio saleje, 800 S. Ashland ave. Balius prasides 6:30 po pietu. Visus Lietuvius ir Lietuvaites szirdingai užpraszo atsilankyti.

(6—I) Komitetas.

Chicago, Ill. Nedelioj, 15 diena sausio (January) 1905, Jaunu Amerikos Lieviu Pasilinksminimo Kliubas tures savo 10-ta baliu palinksminimui visu Chicagos lietuviu. Atsibus Freiheit Turner salej, 3417—3421 S. Halsted st., prasides 5 val. po pietu, muzike profesoriaus Fr. Kieferio. Inženga vyrams 35c., moterims 25c. Ateik ant szio baliaus, o užmirszi visus savo rupesczius. Jeigu ji taves nemili, tai atsiveek ant szito baliaus, o ta pati vakara atiduos tau savo szirdi.

(13—I)

Nauja Paskolinimo ir Budavojimo Draugyste ant West Sides po vardu Simano Daukanto. Pirma savo susirinkima turejo 2 d. sausio, 1905 m. Kasierius ir kiti direktoriai yra užsistate geras kaucijas. Norinti paimti akcijas szitoje draugysteje, gali ta padaryti bile kokiu laiku kreipkamiesi prie p. M. Meldažio, 68 W. 25 st. Susirinkimai draugystes yra laikomi ten pat kas panedelis ant 7:30 vakare. Visus Lietuvius troksztancius sau labo užpraszo prisirasyti.

(13—I) Komitetas.

Balius!

Scranton, Pa. Draugyste J. Lelevelio tures savo baliu 10 d. sausio 1905 m. Music saleje pn. 213 Lackawanna ave. Gera muzika ir smagus pasilinksminimas. Szirdingai kvieczia visus atsilankyti.

Komitetas.

Maskinis Balius.

New Haven, Conn. 84 kuopa Susiv. L. A. parenge maskiniškí baliu 7 d. sausio 1905 m. Garmanes saleje 193 Wooster st. Prasides 6 val. vakare ir trauksis iki 12 val. nakties. Mizikantai bus Lietuvos Sunu Dr-tes isz Waterburio ir grajis lietuviszkus szokius. Inženga vyrams 25c, moterims ir merginoms dykai. Labiausiai atsižymejusiems dalysis dovanos: Pirma dovana auksinis laikrodelis $15.00 vertes; Antra — Auksinis žiedas, $8.00 vertes; Treczia — lietsargis $3.00 vertes. Visus lietuvius ir lietuvaites vietinius ir isz aplinkiniu kuoskaitlingiausiai kvieczia susirinkti.

Komitetas.

Likvidacija Lietuviu Korporacijos.

Brooklyn, N. Y. Sziuomi praneszame visiems akcijonieriams, Lietuviu korporacijos, kad ant extra metinio susirinkimo 20 d. gruodžio 1904 m., tapo nuspresta gyvyba minetos korparacijos galutinai užbaigti.

Viso parduota akciju 57.	
Surinkta pinigų.	....$665,00
Iszmoketa	259,71
Liekasi ižde	[illegible]

kurie bus padalinti ant akciju.

Paskutinis susirinkimas, ant kurio buš iszdalinti pininigai, atsibus 25 d. sausio 1905 m. po num. 73 Grand st. Teiksites prisiunstie akcijas, arba pributie patys.

Komitet

Redakcijos atsakymai.

PABUDEI. Perkunas ne reiškia tą patį ką elektrika visoj to vardo prasmėj, nors perkuną ir gimdo elektrika, perkunas yra tik pasekmė elektriškos veikmės. Griausmų dievą garbino ne vien lietuviai, bet teipjau rymionys, grekonys, germanais, slavai, tie gi, teip daip ir lietuviai, vadino jį Perunu, bet visgi vardu dievo valdžiusio žaibą elektrikos ne vadina, kadangi perkunas ir elektrika ne su visu tą patį reiškia.

Drugystė naikinimui uodų.

Kadangi jau nekartą buvo darodyta, jog kai-kurios ligos, kaip ve, maliarija ir geltonasis drugys, yra išplatinamos vien tik per uodus, tai likosi sutverta draugystė, pasistačiusi sau už mierį naikinimą uodų. Veliaus teipgi likosi darodyta, kad sunkiausios ligos, kaip uždegimas smegenų, džiova ir uždegimas plaučių pasibaisėtinai gali plėtotis tik pas žmones silpnus, nemokančius priešintis panašiems atsitikimams. Per datyrimą pripažinta teipgi, kad nieks neatnaujins ir nesustiprins teip veikiai ir pasekmingai nužudytos gyvybės, kaip Trinetio Amerikoniškasis Eliksyras Karčiojo Vyno, sutaisomo Juozapo Trinerio, 799 So. Ashland av., Chicago, Ill. Daduoda jis daug pajiegos skilviui, kaip ir visam organizmui, padidindamas raumeniškas pajiegas ir suvilgomus fermentus, butinai reikalingus pilnam gromuliojimui. Jei kuomet jaučiate nesmagumą po valgiui, sunkų alsavimą, atsirugimą, išputimą, sunkumą, neramumą, skausmus ir prietvarių, tai šitas Eliksyras jums pagelbės, dėlto vien, kad jis gydo skilvį. Išbėrimai odos, teip vadinama žalioji liga ir votys išnyks labai greitai, nes Eliksyras atnaujina ir pagerina kraują. Jis veikia per kraują ant viso organizmo ir atveda jį į pilną sveikatą. Aptiekose, arba tiesiog nuo pabrikanto.

Pajieszkojimai.

Pajieszkau doros lietuvaites ant apsivedimo nuo 25 iki 30 metu amžiaus. Asz esiu 40 m. senas ir turiu groserne; atsiszaukianti turi moketi gerai lietuviszkai raszyti ir maž daug angliszkai kalbeti. Geidžianti arcziau dasižinoti malones atsiszaukti ant adreso:

John Kutsin,
Box 297, Wilburton, Ind. Ter.
(18—I)

[illegible] savo pusbroliu Tedeuszo Kaspariaviciaus, Kauno gub., Sziauliu pav., Triszkiu parap., Vainocziu sodos, du metai atgal gyvenome drauge Madison Ill. turiu prie jo labai svarbu reikala. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

Jos Gaužauckas,
230 O'Fallon st., St. Louis, Mo.

Pajieszkau Liudviko Lisisko, Kauno gub., Zarasu pav., Rokiszkio miestelio, dvylika metu kaip Amirikoje. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

Jonas Vaivada,
4769 Melrose st. Frankford,
Philadelphia, Pa.

Pajieszkau Jono ir Jurgio Mureiku, isz tos paczios vietos, ka ir asz — Suvalku gub., Azolupiu kaimo, turiu prie ju labai svarbu reikala. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

Jonas Kudirka,
1102 N. Summer ave., Scranton, Pa.

Pajieszkau Meczislovo Jankaucko, Suvalku gub., Marijampoles pav., Pilviszkiu gm., Užpradžiu kaimo, apie 5 metai kaip Amerikoje. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

Franciszkus Abraszas,
1002 W. Market st., Bloomington, Ill.

Pajieszkau savo brolio Antano Dubiniko ir svogerio Antano Szapaucko, Suvalku gub., Naumieszcio pav., kaimoPilipu, kaip rodos, jie gyvena Wilkes Barre, Pa. Turiu prie ju svarbu reikala. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

Jos Dubinikas,
4542 Wentworth av., Chicago, Ill.

Pajieszkau savo dedes Kazimiero Anczluno, Kauno gub., Panevežio pav., 13 metu kaip isz krajaus, 3 metai atgal gyveno New Yorke; 4 menesiai kaip atvažiavau isz krajaus ir noreczia su juo matytis. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

Petras Aidukas,
657 Main st., Johnstown, Pa.

Pajieszkau savo broliones Katres Kutulienes su 3 vaikais: dvi mergaites 8 ir 3 m. Mariuka ir Katriuka ir 5 metu vaikas Vincukas. Vaikas ant kairiojo veido turi randa, o mergaicziu abieju plaukai rudi. Kas apie jas man pranesz gaus gera atlyginima.

Peter Kutulis,
1034 Sweetland st., Scranton, Pa.

Pajieszkau savo brolio Simano Czernaucko, Kauno gub., Raseiniu pav., Skaudvilio vol., Sumulku kaimo, Nemakszčiu parap., 4 metai gyveno E. St. Louis. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

Jos Czernauckas,
Lincoln Co., Bloomville, Wis.

Pajieszkau savo brolio Mikalojaus Žimanciaus, 12 metu kaip isz Lietuvos; pirmiau gyveno Anglijoje, dabar girdejau persikele in Amerika. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

M. Zimanacziute,
66 Chambers st., Newark, N. J.

Pajieszkau savo vyro Kazimiero Kastantinaviciaus, kuris ženijosi su manim 3 metai ir 2 menesiai atgal. Turiu prie jo labai svarbu reikala ir noriu butinai su juo matytis ir jei jis atsiszaukes nores prie manes grižti, prisiusiu jam tikieta, kad ir toliausiai butu.

Ona Mereckaite,
76 Chambers st., Newark, N. J.

Pajieszkau savo draugo Tamosziaus Ramanaucko, Suvalku gub. ir pav., Mockavos gm., Svidiszkiu sodžiaus, Punsko parap. Pirmiau gyveno Pennsylvanijoj. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

St. Zajankauckas,
Box 55, Niantic, Ill.

Pajieszkau savo broliu Jokubo ir Vincento Stripeiku, Kauno gub., Kruopiu vol., Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

J. S. Box 214, Melrose Park, Ill.

Pajieszkau savo brolio KazimieroStankeviciaus, Suvalku gub., Kalvarijos pav. ir parap., Janaukos kaimo. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

Adomas Stankeczius,
100 Silver st., S. Boston, Mas

Pajieszkau apsivedimui merginos ne senesnes kaip 22 metu ir ne jaunesnes kaip 16 metu. Atsiszaukianti turetu moketi skaityti ir raszyti, idant galetu man gelbeti biznije. Norinti arcziau dasižinoti malones atsiszaukti adresu:

Antanas Likas,
2134 Forbes st., Pittsburg, Pa.

Aukos suszelpimui lietuviu belaisviu Japonijoje.

Mossende Szkotijoje susirinke lietuviai pas J. Pautieniu ant varduviu 11 d. gruodžio 1904 m. sudejo auku belaisviams Japonijoje: I. Balnius, K. Kondrotas, J. Pautiene, O. Pautiene, J. Czerkeviezia, A. Gražiszkauckas, V. Gražiszkauckiute po 1 szilingi, viso 7 szilingius arba $1.71.

Aukos isz Scrantono

Susirinke per Kaledas pas Jurgi Szalna, sudejo: J. Szalna, J. Klembauckas, M. Szalna, A. Zaleckas po 25c. A. Klembauckas 50c. O. Szalniene, M. Klembauckiene po 10c. Viso $1.70.

Isz to: kankintiniams 85c. ir mokslaeiviams 85c.

Aukos kankintiniams.

26 gruodžio 1904 m. susirinkus sveciams pas A. Stefanaviczius. Klierikas Motiejus Budriunas sukalektavo $3.00 ant kankintiniu.

Kun. Valaszkeviczia $1.00, A. Lemontas 25c. Familija A. Stefanaviczius $1.00. Klier. M. Budrinnas 25c., broliai Skudai (Kaz. ir Sim.) 50c. Viso $3.00

Reikalinga yra dora mergina ar naszle nusimananti sziek tiek apie bizni sztore; szeimyna maža; vaiku nera; algos $3.00 ant sanvaites; reikalingos kalbos žinote lietuviszka ir lenkiszka. Atsiszaukti reikia adresu:

M. Sliaužis,
4507 S. Wood st., Chicago, Ill.

Duodu žinoti visiems savo giminems, draugams ir pažistamiems, jog 27 d. gruodžio 1904 m. susilaukiau dukteri.

Su guodone Kazys Czelkis,
Box 365, Turners Falls, Mass.

Paveikslai Kares

Maskoliu su Japonais. Tikrai naturaliszki paveikslai tu baisiu musziu, kur tokios galybes žuva musu broliu lietuviu be jokio reikalo. 24x28 didumo preke $1.00, mažiuku 4x7, žiuromu per žiuronus preke už tuzina $2.00, su žiuronu $2.25.

J. F. Rack,
Box 110, Port Washington, Wis

Pirmas Lietuviszkas Saliunas.

Bell' Phone 868—X E' Phone 1033—A

Geriausias alus, Puikiausi Havanos ci garai, Importuoti Vynai ir kitoki gerimai. Savininkas geras lietuvis, apsipažines su visokiais bizniais; reikalaujantiems rodas duoda dykai. Apsilankydami czia lietuviai ras sau užgadedinima.

JULIUS GALMINA,
400 Mechanic st., Camden, N. J

Padekavone.

Baigiant senus ir pradedant naujus metus, turime už garbe padekavoti visoms godotinoms lietuviszkoms Chicagos ir kitu miestu Dr-tems, kurios mus pareme, suteikdamos darbus karunu, veliavu, ženklu ir tt.

Dar daugybe lietuviszku draugyscziu su tais darbais kreipiasi vis prie žydeliu, arbaju agentu, kurie apie ta darba neturi supratimo ir, prieme ji, kreipiasi prie musu. Mes nenoredami, kad svetimi girtusi su musu darbu, praneszame apie tai godotinoms draugystems ir meldžiame, kolei kam duosite darba, pareikalaukite prabu.

Turedami viltį, kad ir ant toliaus godotinos Dr-tes mus parems, lieku su didele pagarba, Jusu tautiete,

T. Andruszevicz and Co.
115 W. Division st., Chicago, Ill.
(6—I)

Pasarga sergantiems vyrams.

Visi szendieniniai garsingi gydymai per gromatas yra tik vilniojimu pinigu nuo ligoniu. Jeigu tikite in teisybe ir reikalaujate pagelbos nuo užsikrecziamu lytiszku bei nerviszku ir kitoku ligu (iszgydome nuo girtybes — nežinant galima induoti gyduoles) su musu Naujausia Methoda, nuo kurios tukstancziai pasigelbejo. Kas nori rodos, teprisiunczia už 10c. stempu, o gaus visa žinia kaip ir ka darit.

Koenigsberg Specialists,
Box 106, No. South Eigth Street,
Williamsburgh, Brooklyn, N.Y.

Dykai!

Gražu dideli ir labai gera kalendoriu verta 25c. **gausi dykai,** jei užirasyzsi laikraszti „Lietuva" ir užmokesi $2.00 už viso meto prenumerata isz virszaus. „Lietuva" yra didžiausias ir geriausias laikrasztis visoje Amerikoje. Joje rasi daugiausiai svarbiu žiniu ir naujienu.

Atsiusk $2.00 su savo aiszkiu adresu o gausi „Lietuva" kas subata per visa meta ir puiku kalendoriu dovanai.

Pinigus siusk ant vardo „Lietuvos" iszleistojo, adresuodamas teip:

A. OLSZEWSKIS,
924 33rd St. Station 60. Chicago, Il

Kas Prisiuns

Už 5c. marke (stampą) gaus sienini Kalendorių. Adresuokite:

A. OLŠEVSKI,
924 33rd Street,
Chicago, Ill.

Pasargos Skaitytojams.

1). Kada tik raszai laiszką į "Lietuvos" redakciją, visada paraszyk ant laiszko savo varda ir adresą.

2). Kada reikalauji permainymo adreso, visada paduok ir senaji savo adresa. Jeigu pats gerai raszyti nemoki, tai adresa duok kitam, geriau mokancziam, paraszyti.

3). Jeigu iszperki "Money Orderi", tai nelaikykie jį pa save, bet prisiusk redakcijai, nes be "Orderio" redakcija negali pinigu isz paczto gauti. Pasilaikik sau tik mažala balta, korcziukia, o didesneja, melyna prisiusk redakcijai. "Money Orderį" siuskie prastoje gromatoje, registruoti jo ne reikia.

4). Sumas nesiekianczias vieno dolierio, gali prisiusti pacztinemis markemis, bet jeigu suma siekia viena dolieri ar daugiau, tai siusk pinigais arba "Money orderi". Siuncziant markes, reikia jas įdeti į laiszka liuosas, sausas, nesulipintas ir ne lipinti ant laiszko. Sulipintos ant laiszko arba viena ant kitos niekam netinka ir tokios už pinigus nebus priimtos.

Meldžiame raszeju temyti ant virsz paduotu pasargų, o tokiu budu palengvisite iszleistuvei darba prie laiszku atsakinejimo ir patys veikiau atsakyma gausite. "Lietuvos" iszleistuve.

PINIGAI!

Dauguma žmoniu, geriau nežinodami, siunczia savo pinigus in kraju per visokius žydelius ir kitokius svetimtauczius, kuriu dauguma tankiai subankrutyja, pabega ir žmoniu pinigai pražuva.

Jei nori siusti pinigus in kraju, tai siusk juos per „Lietuvos" redakcija, o tavo pinigai su 14 dienu bus vieto. "Lietuva" jau 12 metu kaip stovi ant savo koju, turi savo didelius, be jokiu skolu namus, 3 lotus, drukarne ir už kele deszimtis tukstancziu dol. vertes tavoro knygomis ir kitokiais daiktais. Sziadien per „Lietuvos" redakcija siunczia savo pinigus visi lietuviai, lenkai, vokiecziai ir austrijokai. „Lietuva" yra tai didžiausias bankinis kantoras ir paczto stacija, isz kurios pinigai plaukia in kraju pundais kožna diena.

Jei reikalauji szifkortes, tai pirk ja „Lietuvos" redakcijoj, czia taves neapgaus ir gausi laiva koki noresi. Raszyk tuojaus, o gausi prekes visu szifkorcziu ir pinigu prekes.

Adresuok ant vardo „Lietuvos" iszeistojo sziteip:

A. OLSZEWSKIS,
924 33rd St. Station 60. Chicago, Ill.

Pinigų Prekė.

Iki 500 rubliu, rublis po..... 52½
Nuo 500 iki 1000 rubliu, rublis po..52¼c
Virsz 1000 rubliu, rublis po.....52¼c

Prie kiekvieno siuntinio reikia prideti 30c. ant paczto kasztu.

Jei norite, kad pinigai greitai ir gerai suvaikszczlotu ir niekur nežutu, tai siuskite per „Lietuvos" redakcija, adresuodami: **A. Olszevski, 924 33rd St., Chicago, Ill.**

Koks bus ateinantis metas?

Amerikos fabrikantai ir pramoninkai pranaszauja kad ateinantis metas bus geras, buse daug darbo, eises gerai biznis ir daugybe naujai atkeliavusiu darbininku ras gera uždarbi. Taigi dabar jau laikas pirkti szifkortes tiems, kurie mislina Amerikon keliauti. Szifkortes yra geriausiai pirkti „Lietuvos" redakcijoje nes czia galite gauti szifkortes ant visu liniju ant geriausiu laivu ir už teip pige preke kaip paczios kompanijos offisuose.

A. OLSZEVSKIS,
924 33rd Street, Chicago, Ill.

„Darbininku Viltis",

Smagiausias Lietuviszkas Laikrasztis.

Nesilaiko jokiu partiju — delto jo žinios teisingiausios. Iszeina kas subata ir kasztuoja tik $1.50 už visus metus. „VILTIS" savo skaitytojams duoda dideles dovanas: laikrodžius, laikrodelius, auksinius žiedus ir tt. Kaip gauti tas dovanas, paaiszkinta „VILTIJE." Paraszyk Postal Card'e atsiuzdamas savo adresa, o gausi už dyka pora numeriu „VILTIES" su paaiszkinimais,

Adresas:

„Darbininku Viltis,"
SHENANDOAH, PA.

Ar tiki in Burtus?

Jei tiki, neik pas burtininka ir nemokek jam pinigu už pamelava, bet nusipirk knygele už 15c., isz kurios pats iszmoksi atspeti ir iszskaityti isz kazyru laime ar nelaime sau ar kitam kaip ir geriausias burtininkas. Pinigus už knygele gali prisiusti pacztinems stempoms ant adreso;

Agent Church Goods,
Sta W. Box 14, Brooklyn, N. Y.

JONAS SZOLIS,
Pirko nama už $6000.00 **pn. 4508 S Laflin st. Chicago, Ill.** ir atidare jame

Grosorne ir Buczerne.

Užlaiko szviežia ir gera tavora ir viska parduoda pigiau negu kiti.

(2—25—05)

Nuo Korn-spanduku ant koju tik 10c.

Gvarantavojemė iszgydyma.

Dantu gelimo ir Skorbuto, Papuczkus nugidit, Plauku slinkima sulaikite ir sutankite ant prapliksusios galvos, Pleiskanas isznaikina. Teipgi turime valsta del isznaikinimo plauku, kad barzda nereikta skust, arba moteris turi ant apgimimo ligus gyvaplaukius, mes esame SPECIJALISTAIS.

J. M. B. Chem, Co.
box 160 Sta. W. B'klyn-New York

Ar Susiszlapini Lovoj?

Susiszlapinimas lovoje bemiegant ir labai taikus sziapinimas yra puses liga, o ne pagrotys arba pasileidimas kaip žmones mislina. Be pagelbos ta liga nuolatai eina blogyn ir ant galo ateina toks laikas, kad sziapumas be perstojimo varva. Tokio žmogaus nieks nenori laikyti ir jis daug neprijimnumu nukenczia. Musų "UROKURA" gyduole už $3.00 iszgydys ta geda duranczia liga ir padarys tave sveiku, linksmu ir laimingu, be atsitrukimo nuo darbo ir jokiu nepatankumu. Nelauk bet tuojaus prisiusk mum $3.00, o mes iszsiusime ta gyduole su pilnu pamokinimu kaip ja vartoti ir kaip užsilaikyti kad greicziau pagytum.

21 Sta. K.
JOHN'S SUPPLY HOUSE CHICAGO, ILL.

Lietuwiszka Aparatu Dirbtuwe.

Guodotinoms tautiszkoms ir bažnytinems draugystems isdirbsu: **Karunes, Amerikoniszkas Weliawas, Szarpas, Juostas, Kukardas, Zenklelius, Kepures ir del Marszalku paredus.**

Guodotiniems Kunigams isdirbsu **Kapas, Arnotas, Dalmatikus, Albas, Stulas** ir wisus bažnytinius paredus. Visoki darbą atlieka artistiszkai in laiką.

Noredamos guodotinos Dr-tes, arba guodotini Kunigai, kad Jusu darbas butu prideranczial atliktas ir tuom suszelpti sawo tautetę, paweskite ji tikrai lietuwaitiai,

T. ANDRUSZEWICZ & CO.
115 W. Division St., Chicago, Ill.

MARJA DOWIATT

LIETUVIU DAKTARAS

Kauno gub. Szauliu pawieto.

723 W. 18th Street.
Nuo 8tos iki 10tos ryto.
nuo 7-tos iki 9 val. vakare.
Nedelioms tiktai nuo 8-tos iki 10-tai ryto.

Telefonas: Morgan 1382.
Telefonuot galima isz kiekwienos aptiekos.

Morris Forst & Co.

Corn 2-nd Ave., & Smithfield St., Pittsburg, Pa.

Mumi atsiunskite savo orderius "ARIELKU". Mes parduodame reikalaujantiems visa isdirbini savo *Distilarnios* už tokias pat prekias, kaip ir perkupczial turi užmoketi. Sziarielka neina per keleta ranku, bet gaunate stacziai nuo isdirbejo. Galite buti persiliudije, kad bus czysta.

Mus yra didžiausia ir vereziausia užsitikejimo krautuve Suvienytose Valstijose, ataiunsime jumi gerusni tavora ir pigiau negu koke nors kita teip vadinama "distilarne" arba perkupczius.

Mes garantuojame savo tavorus. Jeigu kuomi nors jumi nepatiktu, galite sugražinti mumi, mes apmokesime kasztus ir sugražinsime jumi jusu pinigus.

Kiekvienas bankas Pittsburg'e jumi pasakys, kad mus žodis yra vertas užsitikejimo. Siunskite pinigus, arba money order, arba stampas ir kaip tik apturesime, tuojaus iszsiunsime jusu apsteliavima. Mes apmokame Expreso kasztus in rytus nuo Chicago ant apsteliavimu nuo $5.00 ir daugiau. Ant visu apsteliavimu in vakarus nuo Chicago mes nuleidžiame 15-ta nuoszimti nuo musu prekes ant tavoru, bet pirkejas turi pats admoketi expreso kasztus.

Su savo pirmu apsteliavimu kad prisiunsite 10 adresu, savo kaimyniu, mes ataiunsime jumi už tai viena kvorta garsaus czysto namu darbo Blackberry Vyno, dykai. Rašykite klausdami paslapczia prekiu.

Žemiaus paduodame keleta isz musu prekiu:

3 metu sena rugine ar kornine Arielka	$1.50c gal.	Torkoli nuo	$2.25 ir virsz
5 " " " " "	$2.00c "	Silvovita "	$2.25 " "
8 " " " " "	$2.50c "	Brande "	$2.00 " "
10 " " " " "	$3.00 "	Borovicka "	$2.00 " "
Rum (arakas). $2.00.	Kummel $1.50.	Pure blackberry Wine $1.50.	
Port Wine $1.50.	Sherry Wine $1.50.		

Ant 17 Akmenu Railroad Laikrodelis

Patentuotas reguliatorius, ausukia užsukamas ir nustatomas, vyriszkas ar moterizkas, 18K auksuotas, dvigubi "Hunting" lukstai, graži iszkvietkuotas. Tikrai gerai laika rodo. Yra visur vartojamas geležinkelio tarnu, kaipo geriausiai laika laikantis; gvarantuotas ant 25 metu. Siu laikrodely pasiunsime C. O. D. ant kiekvieno adreso, su pažymejimu isnagraminuoti. Jeigu bus toks kaip rasze, tai admokek expresui $5.75 ir atvežimo kasztus ir pasilik laikrodely, jei ne, nemokek ne vieno cento. Atmink, kad už toki pat laikrodely kitur mokesi $25.00. Prie laikrodelio dar prideda 14K auksinta labai gražu lenciugely su kompasu dykai.

Excelsior Watch Co.,
900 Central Bank Bldg, Chicago.

Naujas Iszradimas.

Musu naujai išrastas ir patvirtintas geriausių daktarų vynas, vadinamas: **"Togo Tonic"** yra geriausias ir sveikiausias už visus kitus iki šiol buvusius karčius ir kitokius vynus. Togo Tonic prašalina visokias ligas, kaip tai: Reumatizmą, neuralgia, skaudėjima vidurių, sunkumą ant krutinės, teipgi taiso apetitą; žodžiu sakant yra reikalingas kiekvienam žmogui. Mes tarnaudami savo guodotiniems tautiečiams velyjame dėl persitikrinimo paklausti savo artimiausio salininko apie tą musų naujai išrastą vyną Togo Tonic. Prekė už butelį **$1.00**, už tuzina **$7.50** Reikale prašom atsisaukti ant adreso:

TOCO WINE CO.
517 Milwaukee Ave., CHICAGO, ILL.

F.P Bradchulis

Attorney and Counselor at Law.
Chamber of Commerce Bldg. Room 709
S. E. Corner LaSalle & Washington sts.
CHICAGO, ILL.
Telephone Main 3643.

Wienintelis lietuwys adwokatas, baigęs mokslą jurisprudencijos czion Amerikoj Weda prowas kaip ciwiliszkas teip ir kriminaliszkas wisuose suduose.

Res. 3112 S. Halsted arti 31 mos.
Tel. Yards 6046

Gauk sziuos grazius daiktus dykai.

Vaikinams, merginoms ir kiekvienam prisiusime DYKAI, apmokesime paczta ir paviersym 24 artikuliukus bižuterijos, kuriuos KIEKVIENS PAMATES PIRKS. Pardaves juos po 10c. kožna prisiusi mumis $2.40, o mes gave pinigus tuojaus pasiunsime tau už tavo darba DYKAI viena iszauszeziau parodytu artikulu: (1) Gražu Hamilton 22 kalibru KARABINA, (2) gražu auksuota amerikoniszkais vidurinis LAIKRODELIS, iszrodanti lyg auksinis gvarantuotas ant 25 metu, (3) gražia, plino didumo MANDOLINA (4) gražia 2 pedu augszta LIAMPA, (5) didele ARMONIKA, (6) auksinta LAIKRODELIS, (7) bakuska su ½ tuzino sidabriniu PEILIU ir VIDELCIU, (8) plina toiletini SOXELI, (9) grino aukso ŽIEDA, (10) importuota geriausio plieno BRITVA, (11) gražu PEILI, (12) gražu 12 coliu liga auksinta moteriszka ant kaklo LENCIUGELI su kompasellu, (13) gražu auksinta KRYŽELI, (14) gražia sterling sidabro BRASSOLETA. Sie tavorai yra augszcziausios vertes ir duos Tamistai nora dirbti del savo uždarbio ir del musu namo, kuris yra sziame biznyje jau 15 m.

Atlas Jewelery Co., Dept. 31,
Metropolitan Block, CHICAGO.

Dykai! Dykai!

Gausi kiekvienas Daktarišką knygutę apie ligas vyrų, moterų ir vaikų kas prisiuns savo adresą ant adreso:

L—VA, P. O. Box 268,
MADISON SQ. N. Y.

Dr. O. C. Heine

DENTISTAS.

OFFISAS:
Kerte 31-mos ir So. Halsted ulyczin.
Gyvenimas viršui Aptiekos.
CHICAGO, ILL.

Traukia dantis be jokio skaudėjimo, instato auksinius, ar kokius kas nori. Darbą savo gvarantuoja.

Raulai kur tu begi? Nugi pas Petra Szleki nes labai isztroszkes, o pas ji galima atsivedyti, nes jis turi puiku ir szalta bavarska alu, gardžia ruska ocziszczena arielka, cigarus net isz Havanos, o iszsigerus gauni žinogus puiku užkandi kiekviena diena, tai jau ilgiau su tamista kalbeti negaliu. Lik veikas turiu skubintis. Prie to jis turi puikia sale del veseliu ir mitingu ir paklausa kiekvieno, o ypacz už tlumocziu susikalbeti angliszkai. Ateikite pas mane, o asz jum patarnusiu už dyka visokiuose reikaluose ir provose. Atvažiave isz kitu miestu galite gauti pas mane geriausia nakvyne.

Petras Szlakis,
3321 Auburn av., Chicago, Ill.
(Tarpe 33-ios ul. ir 33-io Pl.)
Telephonas Yards 6012.

Naujausiai Iszrastos Medicines: Naujausi musu valstai yra pasekmingiausi, gydo daugybe ligu. Plaukus ukrai atauginu, sluikima, pleiskanas, papuorkus ir daugel kitu ligu su naujausiu budu Radikal gydymas, paraszykite pas

Prof. J. M. Brundza
New York & Brooklyn, U. S. A.

Dykai auksinis Laikrodelis.

Mes duodame szita naujausios mados Amerikoniaszkai widuriais Laikrodeli, gerai laika rodanti, visai dykai tam, kurs parduos 24 užtikuliukus musu bižuterijos po 10c. kožna. Lukstai jo iszrodo kaip laikrodžio gvarantuoto ant 25 metu. Raszyk tuojaus, o mes tuojaus prisiusime bižuterija ant pardavinejimo. Kada iszparduosi prisiusk mums $2.40 ir gausi szi laikrodeli su lenciugeliu dykai. Crown Supply House, Dep't 23, 163 Randolph st., Chicago, Ill.

Atiduosim Pinigus

Jeigu viena skrynele **John's Kold-Kure** už Ele neisgydys slogos, užlaudejimo, gytes tekejimo, nuszalimo, sziurpuliu, drugio, malerijos, plauceziu uždegimo, skaudejimo strenu, kaulu, sanariu, krutines ir galvos. Ant praszymo mes nusiusim dykai didely gyduoliu kataloga, kuriame yra aprasyta su virsz 50 ligu ir kaip nuo ju lasigydyti.

John's Supply House 21 Sta. K. CHICAGO, ILL.

Jonas Jonikas.

Graborius.

ir Livery Stable.

Laidoja mirusius, parsamdo karietas ir bugges ant pagrabu, krikszty nu, veseliu ir kitokiu reikalu. Teipgi užsiima perkraustymu visokiu daigtu isz vietos in vieta in dypus ar isz dypu, angliu iszvaži jitmu ir tt.

Telefonas 3. Westville, Ill.
(14 X—7 I '05)

Nerviszki Vyrai.

Vyrams reikalaujantiems pagelbos prisiunsiu kopija garsaus receptos dykai. Ne O. O. D. ne apgavingus vaistus, tiktai receptą. *Perskaitykite szia pasarga ATSARGIAI.*

Sri pasarga yra vyrams sugriautos nerviszkos sistemos, kurie per savo jaunystes klaidas ja papilde. Klausykite mano patarimo. Sustokite bande patentuotus apgavingus vaistus, elektriszkus diržus, "specialistus" ir kitus netikusius bevertes gydymus. Nuo dirbu nepagyksta, o nuolatai variadami vaistus sunaikysite pilvo žieboziejima, užnuodinsite visa sistema ir padaresite savo liga neisgydoma.

Daug metu asz kentejau savo jaunystes klaidas, nerviszkuma, naktinius tekejimus, skoka vyriszkuma, silpna atminty, stoka ambicijos, neramuma, gedinguma, strenu skaudejima, visatiny nusilpima ir tt. kaip palkszas pirkau ir vartojau visokias patentuotas gyduoles ir viska ka tik isgirdes. Ant galo buvau priverstas važiuoti in Europa pagelbos jieszkoti pas garsu daktara, kurs mane ir isgyde.

To daktaro receptą, pagal kuri man vaistai buvo užraszyti, asz ir dabar turiu pas save. Kaip tai sunku yra pagyti nuo tu ligu asz žinau isz patyrimo, todel asz noriu ir kitus pagelbeti. Kas man apraszys savo liga, asz jam pasiusiu užpecetyta laiske to recepto kopija su patarimais dykai. Asz jau gavau sziuntius laiszku isz visu szios szalies krasztu nuo vyru, kurie raszo kad imdami vaistus pagal szy recepta visiszkai pagijo, teip kaip ir asz.

Receptę užraszyti stiprus bet nevodingi vaistai ir receptas teip paraszytas kad vaistus galima gauti kiekvienoje geroje aptiekoje už mažus pinigus. Gave recepta, jei nenoresite patys eiti in aptieka užsteliioti vaistus, tai paraszykite man, o asz jums juos czia Chicagoje pasirupinsiu ir prisiunsiu. Asz nesunesziu C. O. D. kad iszvilioti nuo jus pinigus, arba parduoti jumis vaistus, kuriu jus nenorite. Jeigu pateneysite mane kame nors netinsinga, galite tai pagarsyti sziame pacziame laikraszty je.

Szi pasarga gal nebus daugiau garsinama, taigi raszykite man sziandien, o gausite to recepto kopija ir reikalingus patarimus dykai tuojaus. Szy pastulitima asz geliu atlikti be jokiu jums kasztu. Adresuokite:

C. Bentson, P. H. box 655, Chicago, Ill.

Nei $1 Nereikia Moketi iki Iszgydymui.

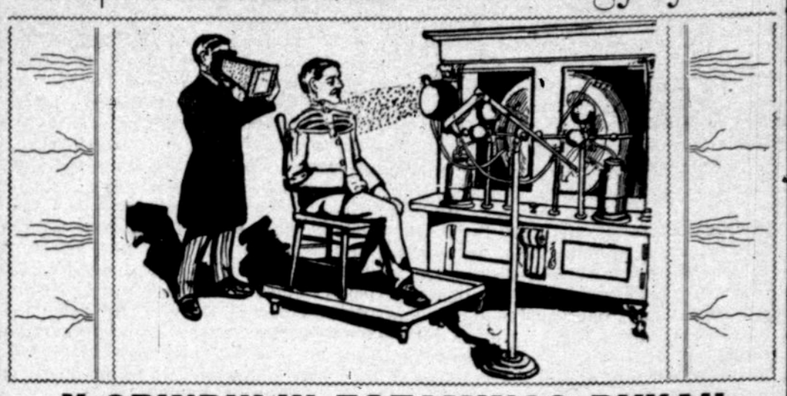

X-SPINDULIU EGZAMINAS DYKAI!

Garsus mediškas užžiurėtojas, užbaigęs vokiškus ir amerikoniškus Universitetus, su daug metų patyrimų yra autorinm, išrodinėtojum ir specialistu gydyme privatiškų, nerviškų ir užsisenėjusių ligų. Tukstančiai jaunų vyrų tapo išgelbėti nuo priešlaikinio grabo, kuriems jis sugrąžino sveikatą ir tvirtumą.

Nerviškas nusilpnėjimas. Nerviškas silpnumas, peržengimas gamtos tiesų, nustojimas gyvybės, lenkimasis draugijos, sunykimas ir tt. yra tai pasekmės sulaužymo sveikatos tiesų. Tu gal esi pirmam laipsnyje bet atmink kad artiniesi greitai prie paskutinio. Nedaleisk falšyvai begėdystei ar pasididžiavimui suturėti savę nuo sugryžimo prie sveikatos. Daugel vyrų neatboja apie savo padėjimą kol jau yra per vėlu.

Limpančios ligos, kaipo kraujo užnuodyjimas visokiuose laipsniuose, užkrėtimas gerklės, nosies ir kaulų, puolimas plaukų, užakimas varpos ravelio, uždegimas puslės, sutinimas lytiškų dalių yra greitai ir nuodugniai išgydomi. Mes parengėme gydymą virš minėtų kenkimų teip, kad tu netiktai patirsi greitą palengvinimą, bet visišką išgydymą.

Atmink— Mes duodame užtikrinimą išgydymo kiekvienos ligos paimtos ant gydymo. Jeigu tu negyveni Chicagoj, tai rašyk prašydamas klausymų lakšto. Tu gali but išgydytas namie, jeigu suteiksi mums gerą aprašymą savo ligos. Gyduoles sukrauname in mažas, be jokių parašų skrynutes, teip kad nieks neatkreiptų atydos kas jose yra.

Gyduoles Dykai iki Iszgyjimui.

State Medical Dispensary,

Pietvakarinis kampas State ir Van Buren gatvių,

Inejimos per 66 Van Buren gatve, ruimas 6, Chicago, Ill.

Mes užprašome visus kenčiančiu s nuo užsisenėjusių ligų, nuo kurių negalėjo išsigydyti, atsišaukti į musų gydynyčią ir pamėgyti musų NAUJA BUDA, kuris yra laikomas už neklaidingą.

Ofiso valandos: nuo 10 ryto iki 4 po pietų; nuo 6 iki 7 vakare. Nedėlioms ir šventadieniais nuo 10 tik iki 12.

RODA DYKAI!

Patyrimas Dvidešzimt Penkiu Metu.

ANT PATARNAVIMO VISIEMS LIETUVIAMS AMERIKOJE.

Ar yra Lietuvis, kuris nebutų girdėjęs apie stebuklingąjį New Yorko Specialistą *Profesorių Drą E. C. COLLINS'A.* Visi laikraščiai per dešimtį metų yra rašę apie jo nepalyginamą sugiebumą gydyti ligas, kurios buvo laikomos už neišgydomas kitų Daktarų.

Laiškai padėkavonės ateina kasdien nuo ligonių, kurie buvo nasruose myrio, be vilties kuomet pasveikti, o kurie dabar vėl yra sveiki visiškai.

Kovojimas su liga, tuo didžiuoju naikintoju laimės žmogaus ant žemės, buvo jo darbu diena ir naktim per dvidešimt metų. Jis dar vis nepameta šito gero darbo šiądien.

Visi sergantiejie žmonės sugaišinę laiką ir praleidę pinigus veltai bandydami pasveikti, turėtų tuojaus kreiptis prie šito specialisto, kuris yra gydęs tokias pat ligas šimtais ir neturi reikalo daryti išmėginimus.

Perskaityk kelis iš sekančių pripažinimų. Tegul pasako kiti, ką Prof. Collins yra jiems padaręs — **jis gali tą patį padaryti ir tau.**

St. Krajewski išgydytas nuo reumatizmo rankose, kojose ir strėnose, Brockton, Mass.

BRANGUS DAKTARE:—

Sirgau nuo seniaus venerišku liga, kuri kas-kart giliau leido mano organizman savo daknis, teip kad bemaž nepersiskyriau su svietu, nes jau spioviau kraujais ir jaučiausi visiškai be pajiegos, neziurint į tai, kad ėjau pas visokius specialistus ir daktarus. Tokiu budu griebdamasi paskutinos, kaip skęstantis britvos — paraišau pas Tamistą. Profesoriau, ir Tamista atsižiūrėdamas ant mano prašymo prisiunčei man vaistus, kuriuos vartodamas nepilnai per tris sanvaites atgavau